

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnistvu prejemati:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredni modelje in praznike.
Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin.
Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Poznamena številka velja 10 vinarjev.
Na pismena naročila brez istodobne vpolnitve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6-50
na mesec	2-30

za Nemčijo:

celo leto	K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:	K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravnistvo (apodaj, dvorišče levo), Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Nove krize?

Dunaj, 17. julija.

Dvakrat zaporedoma, včeraj in danes je bil zunanji minister grof Berchtold v lšu pri cesarju v avdienci. Dolgim konferencam s šefom kabinete pisarne baronom Schiesslom so sledila posvetovanja s skupnim finančnim ministrom vit. Bilinskim in takoj po današnji avdienci je bilo dunajsko zunanje ministrstvo obveščeno o važnih ukrepih avstrijskih državnikov, katere je cesar po ponovnem prednašanju zunanjega ministra odobril.

V oficijalnih krogih molče kakor grob in politični rešeršerji dosedaj niso izsledili niti predmeta, o katerem se je danes v cesarjevi vili govorilo in odločevalo.

Splošno pa vlada prepričanje, da gre za veliko akcijo, da se vrši »nekaj velikega«. Snoči so bile razširjene na Dunaju in v Berlinu vesti, da se nahaja grof Berchtold in statu demissionis in da bo vitez Bilinski prevzel neurejeno državno pisarno. Vest se označujejo za brezpredmetne in faktično je težko misliti, da bi smel grof Berchtold v tem trenutku vreči puško v porozo ter pred celim svetom očitno priznati popolni neuspeh svoje politike. Ugled države bi preveč trpel.

Treba je torej obrniti pozornost v drugo smer — na Balkan. Treba se je spomniti svoječasni izjav grofa Tisze in grofa Stürgkha: Avstrija si pridržuje pravico, revidirati likvidacijo balkanskih sporov z vidika svojih lastnih interesov. Ne vemo, kako si predstavljajo naši državniki to revizijo. Toda z nekako upravičenostjo lahko sodimo, da je prišel čas, ko je treba napram balkanskim dogodkom zavzeti stališče.

Iz izjav obeh ministrskih predsednikov in iz člankov oficijalnega časopisja razberemo lahko troje: prvič: Avstrija nikakor neče trpeti, da bi se na Balkanu obnovila zveza držav, balkanska liga, ker smatra, da bi ta liga bila trajno naplerena proti njej, proti trojezi in bi povzročila nevarno motenje evropskega ravnotežja.

Drugič: Avstrijska težnja je bila od začetka, podpirati v teritorial-

nem sporu one tendence, ki so bile na kvar prevelikemu razmahu Srbije, Bolgarija naj bi bila krepkejša, kakor njena soseda. Avstrijski državniki so smatrali Bolgarijo kot nekako zastopnico avstrijskih interesov proti presilni Srbiji.

Tretjič: Avstrijska diplomacija je skušala doseči, da si pridobi Bolgarijo, obenem pa ohrani Romunijo. Vzela je neobhodne srbske pridobitve »na znanje«, da si ustvari na vzhodu proti Srbiji dobro protiutež.

V trenutku nočemo raziskavati, v koliko so bili ti principi v skladu s praviimi interesi monarhije, avstrijska in inozemska (ne le slovanska) javnost je svojo sodbo že zelo jasno izrekla. Konstatirati pa nam je, da se je ta politika popolnoma ponesrečila.

Bolgariji grozi popolna katastrofa. Od vseh strani so udle sovrane armade na bolgarsko ozemlje in ker so se bolgarski državniki umaknili na črto politične pasivnosti in naravnost brezumne apatije, se nahaja bolgarska država v pogibelji, da izgubi skoraj vse svoje pridobitve iz turške vojne, pa tudi velike kose svojega starega ozemlja, ter postane od svojih sosedov odvisna država. Z naravnost neverjetno naglico prodirajo romunske čete proti Sofiji in vsak dan morajo postati romunske aspiracije večje.

Medtem pa, ko se bližajo vojni dogodki svojemu vrhuncu, zadobivata dve politični ideji vedno konkretnije oblike ter si stopata v vedno ostrejša nasprotstva.

Ena poudarja potrebo obnovitve Balkanske zveze, kateri se naj pridruži sedaj tudi Romunija, morda celo v vodilni vlogi. Ta ideja pripušča popolni poraz Bolgarije, toda le v svrhu, da bi se bolgarska država tem ožje pripojila ligi. Zanesljive vesti zatrjujejo, da je Romunija za to idejo pridobljena. Vsekakor pada v oči, da se namerava romunski ministrski predsednik skoraj sestati s srbskim in grškim tovarišem.

Avstrija perhorencira obnovitev lige. Ako jo hoče preprečiti, mora vse storiti, da obvaruje Bolgarijo katastrofe. Nastopiti mora proti grškim aspiracijam (srbskim zahtevam pač ne bi mogla oporekati, ker so prezmerne), prelomiti pa tudi svojo do-

sedanjo romunsko politiko. Z vso energijo zaklicani stoj! v Bukarešti, bi moral biti pričetek take akcije.

Druga politična ideja se lansira s krogov trojeze. Tudi njej ne manjka stvarne podlage. Grška megalomanija postaja vedno večja, Grkom je sedaj že žal, da so »prepuščili« Bitoli svojim srbskim zavznikom, in čim več dobe po zaključitvi miru, tem večji bo postajal njihov apetit. Skupnih interesov Srbija in Grška nimata mnogo. Ni težko zagovarjati idejo romunsko - grškega zavezništva, ki bi imelo namen, izročiti vodstvo na Balkanu neslovan-skim rokam ter bi bilo trojezi najboljša garancija, da ostane Srbija in Bolgarija v ozadju. Ako zaupajo naši državniki v realnost te ideje, potem morajo v bistvu podpirati vse, proti Bolgariji naperjene aspiracije.

Zatrjuje se nam, da je prva ideja konkretnjša in realnejša, kakor druga.

Naj si bo pa tako ali tako — gotovo je, da se pri obeh križajo pota trojeze in tripotentente, oziroma Avstrije in Rusije.

Vsaka akcija od ene ali druge strani postaja zatorej nevarna. Zato se polarska politična javnost vedno večja nervoznost in kritičnost položaja se odkrito priznava. Najbližji dnevi morajo prinesiti odločitev.

„Slovenčev“ dokaz resnice.

Stenografski zapisnik enketе o izpolnitvi kmetijskega gospodinskega pouka z dne 28. decembra 1912.

Navzoči:

Predsednik: Nj. ekselencia poljedelski minister Zenker s strani c. kr. poljedelskega ministrstva; sekcijski načelnik dr. Mavricij pl. Ertl; sekc. načelnik dr. Hieronim Köller; dvor. svet. Friderik pl. Zimmerauer kot referent; dvor. svet. dr. Rudolf Miltner; dež. vlad. svet. Jak pl. Mikule; dvor. tajnik Adolf pl. Pichler kot zapisnikar s strani naučnega ministrstva; dvor. svet. dr. Jos. pl. Braitenberg; dvor. tajnik dr. pl. Womela s strani poljedelskega ministrstva; dvor. svet. dr. Redl; s strani kmetijske družbe na Dunaju generalni tajnik prof. Jos.

Häusler.

Osebo povabljeni udeleženci:

Gdč. Kamila Theimer; dr. Hans Wein, drž. posl.; dr. Janez Krek, drž. posl.; dvor. svet. dr. pl. Pilat, namestnik dež. maršala gališkega; Fran Povše, drž. posl.; Fran Udržal, drž. posl.; prof. Vilbald Winkler; Karel Kolb, Friderik Aller.

Opravičeni:

Prof. dr. V. Waldner, drž. posl.; dr. Fran Sitenky.

Stran 13: Gdč. Theimer: Nisem tega omenila, kakor da bi bila morda radi društva užaljena. Res je, da sem jaz osebo dala inicijativo in ne društvo. Mučno mi je, da bi vedno govorila samo o sebi, zato sem se poslužila društvene firme.

Predsednik: Povabili smo vas, ker vemo, da ste na tem polju razvijala izredno uspešno delavnost in da ste si s potovanji in obsežnimi študijami pridobili izredno znanje. Povabili smo vas vas kot osebo in ne kot članico društva.

Stran 16. Izvedenec Udržal: Visokospoštovana gdč. Theimer...

Stran 21. Gdč. Theimer: G. Kolb mi je očitil, da nisem bila na Moravskem. Naše društvo obstoji okrog dve leti in ker v društvu razen mene nihče ni delal, mi pri najboljši volji ni bilo mogoče, da bi bila povsodi.

Ref. Kolb: Poudarjam izrecno, da to ni bilo nobeno očitjanje, marveč sem samo rekel, da obžalujem. Vaš poset bi mi bil samo dobrodošel.

Stran 23. Izvedenec dvor. svet. pl. Pilat: Vse, kar je govorila in pisala gdč. Theimerjeva o gospodinskem pouku, odgovorja popolnoma mojemu naziranjju.

Stran 25. Izvedenec ravnatelj Aller: Glede programa omenjenih šol in tečajev podpisujem prav rad vse, kar je o tem govorila in pisala gdč. Theimer.

Stran 27. Izvedenec ravnatelj Aller: Kar je gdč. Theimer naglašala glede predizobrazbe in kvalifikacije učiteljic, bi jaz trikrat podčrtal.

Stran 27. Izved. prof. Häusler: Naglašati moram, da popolno-

ma soglašam z izvajanjem gdč. Theimerjeve.

Izvedenec profesor Winkler (str. 29). Popolnoma odgovarjajoča izvajanja gdč. Theimer so pokazala, da leži korenina zlega globlje...

»Visokospoštovana gospodična! Oprostite mi, da odgovorjam na Vaše cenjeno pismo z dne 26. aprila šele danes, toda bil sem po naročilu c. kr. poljedelskega ministrstva v Rimu, kamor nisem dal pisma pošiljati za seboj, tako da sem šele danes prejel Vaš dokaz. Stvar je pač med tem postala brezpredmetna ker se je društvo, kakor se mi poroča, dne 30. aprila razdružilo. Dovolite mi obenem, da Vam izrečem ob tej priliki svojo prisrčno zahvalo in zahvalo c. kr. poljedelske družbe na Dunaju za izredni trud, ki ste ga imeli v zadnjih dveh letih za dobro stvar, kateri boste kljub temu, da se je društvo razšlo, upam, vendarle pripomogli do zmage. Izvolite, cenjena gospodična, sprejeti izraz vdanega spoštovanja, s katerim beležim vam globoko udani

Ehrenfels.

Če beremo takozvani dokaz resnice g. Moškerca, se ne čudimo, da ga je dr. Pegan samo podpisal, da pa je kljub svoji pripravljenosti nasproti deželnemu glavarju in zaupniku kromne odklonil odgovornost za ta dokaz resnice, saj je res težko odločiti ali je to gobezdavo skrpucalo bolj neumno ali bolj podlo. Nekaj pa sledi iz tega s popolno gotovostjo, da ima ta neskončna lista prič v prvi vrsti namen, obravnavo kolikor mogoče dolgo odložiti. To se gospodino seveda ne bo posrečilo, saj bom, kar je samo ob sebi umevno, izpovedbe laikov kot preiskusno sredstvo za svoj duševni zmožnost prav odločno zavrnila.

Povsodi na civilizovanem svetu izročajo sodno ugotovitev o duševnem stanju kake osebe strokovnim izvedencem, to je psihijatom. Zato tudi ne bom dovolila, da bi se v mojem slučaju delala izjema.

Na željo sodišča sem rada pripravljena, da se podvržem preiskavi priznanih kapacitet na polju živčnih in duševnih bolezni, proti vsakemu drugemu postopanju pa moram že v naprej najodločnejše protestirati.

LISTEK.

Dolga roka.

M. Gardenhire.

(Dalje.)

»In če ostane ženska pri cirkusu, jo morate kje drugje nastaviti, jaz ne ostanem z njo pod eno streho.«

»Saj bomo videli; še danes bom govoril s Tonnyjem.«

»Govorite tudi z zvijačno mačko — Demoristovo!« je vzkliknila ženska ter zagrozila z roko. »Sicer jo bom spraskala, da ne bo mogla nastopiti.«

Mr. Henderson je zaklel, ko se je oddaljila.

»Sama jeza in nič drugega, mr. Connors,« je rekel nevoljno, »čeprav sem že navajen na take stvari. Toda to mora biti! Kjer tako tolpa različnih ljudi skupaj živi, je vedno prepir in ljubosumnost.«

»Z živalmi se lažje postopa,« je pripomnil Connors, ko smo šli ob hodniku pred kletkami.

»Gotovo!« je pritrdil mr. Henderson.

»Divje zveri so v primeri s tako megero pravi golobčki. Raje imam delo s celo čredo slonov, nego pa z ljubosumno žensko. Žal, da ni samo miss Demorist kriva, vse ženske pri

cirkusu koketirajo že zdaj s soprogo one ženske, in še nismo na potovanju. Rad bi ga odpustil, samo če bi dobil nadomestilo.«

»Ta mora pa biti pravi Adonis, če lahko konkurira z vsemi moškimi tamle,« je rekel Connors.

Z občudovanjem smo gledali skupino slokih akrobatov, ki so telovadili na razprostrti preprogi. Skozi trikoje je bilo lahko opaziti trenirane mišice in elegantno, enakomerno postavo.

»Ne vem, kaj je na njem,« je rekel Henderson. »Ta človek je direktno nesramen napram ženskam in ni pri tem prav nič na njem — navaden hloď!«

»Hloď?« je vprašal Connors.

»Saj v primeri z onimi tam-le; pa tudi ne pada med nje, temveč je krotilec zveri. Tu so njegove živali.«

Ustavil se je pred kletko, v kateri so dremali trije mogočni levi.

»To so pa krásni eksemplari,« sem rekel z občudovanjem. »Ali so njegovi?«

»Nikakor ne, spoštovani gospod! Vse je moje,« je ponosno odgovoril Henderson, »toda on jih dresa. Takoj vam bom pokazal še dve kletki. Za predstave imam veliko, okroglo kletko, v kateri se predvajajo vse živali skupaj.«

Pri tem je vtaknil svojo palico skozi železno mrežo ter se nekoliko dotaknil levov. Težko in mrmrajoč so se vzdignili ter nas grozeče pogledali z očmi, podplutimi s krvjo.

»Ali znate tudi živali krotiti?« sem vprašal vljudno.

»O ne! Jaz jih znam samo krotiti,« se je zasmel mr. Henderson; »v kletko me nihče ne spravi, ravnotako kakor tudi nobenega drugega, razen signora Tommaso. Ta pa jih prisili! — Če drugače ne, pa s palico —, da skačejo čez vrvi, in pri vsaki predstavitakne dvakrat svojo glavo v levov gobec. Jaz jih krotim le iz moje pisarne ven.«

Še nekaj časa smo gledali dva umetnika, ki sta hodila po vrvi. Nato so privleli konje, in deklica v kratkem, s svetlikajočimi se luskinami pošitem krilu je priskakljala.

Mr. Henderson je šel od naju za par hipov, da izpregovori z njo. Govorila sta le tiho, vendar pa se je videlo iz njihovih gest, da jo resno svari. Toda ona se je le neumno smejala, otrešala koketno s svojimi pobarynami kodri ter se igrala z bičem.

Dočim je Connors čakal na mr. Hendersona sem šel mimo kletk, v katerih je bilo polno medvedov, volkov in hijen. V eni izmed kletk, ki je bila prav posebno močna, je nemirno semtertja hodil velik, črnorumen tiger. Ko je opazil, da ga z zanimanjem ogledujem, se je naenkrat ustavil. Moja navzočnost ga je najbrže motila, kajti izpremenil je vse svoje mogočne sprednje tace ter začel divje grizeti železo drogove svoje ječe. Globoko renčanje se je počasi izpremenilo v jezno tuljenje, ki je kmalu vzbudilo tudi leve, ki so začeli grme-

ti s svojimi glasovi, da me je kar bolelo v ušesih.

Mr. Henderson in Connors sta prihitela k meni.

»Ali ste se ga dotaknili?« je vprašal Connors.

Jaz sem zanikal.

»Njega se dotaknili?« je vzkliknil mr. Henderson. »Tega bi nikomur ne svetoval. Kdor bi se mu — pravzaprav ji — toliko približal, ta je gotovo izgubljen. Grozni kremplji se po vsakomur stegnejo, ki pride preblizu kletke. Pri predstavah moram napeti vrv še bolj proč od kletke.«

Nehote sem stopil nazaj. Zverina je kazala svoje divje sovraštvo. Ležala je na tleh in z največjo jezo je tolkla s tčami ki jih je molila iz kletke, po zraku.

»To ničesar ne pomenja,« je rekel mr. Henderson. »Grozno divja zver je. Že odraslo so jo ujeli v Indiji in se seveda ne da ukrotiti.«

»Toda je izvanredno lep eksemplar,« je rekel Connors.

»Sir,« je popravil mr. Henderson. »Je samica. Ne moremo dovolj na njo paziti; včeraj je pri krmenju strgala nekemu moškemu suknjo.«

»K tej bi pa niti signor Tommaso ne šel,« je menil Connors.

Mr. Henderson se je zasmel.

Dalje nego eno minuto bi prav gotovo pri njej ne ostal živ. Če bi mogel ta komad postaviti na svoj program, tedaj bi prihajali gledalci v velikem številu in Tommy bi dobil svojo tedensko plačo za vsako posa-

mezo predstavo. Toda ali ste že kdaj videli človeka pri tigru v kletki?«

»Se ne spominjam,« je odgovoril Connors.

»Saj se to tudi ne dogaja, sir,« je rekel mr. Henderson. »Le z največjo previdnostjo moremo voz počediti.«

Zamišljeno je Connors opazoval tigrovko.

»Kako čudne sanje gorečega hrepenja se morajo pojavljati v teh možganih! Morda misli na džungle svoje domovine, kjer je v kraljevski svobodi hodila na lov, ob zgornjem Gangesu, reki sveti, ali pa ob vznožju nebotičnega Himalajskega gorovja, ob kipih malikov in templjih že zdavnaj preteklih časov, po pesku brezkončnih puščav in v žgočem indijskem solncu! In zdaj — ujeta za železno mrežo v ječi, da gleda zvedavo množico! Ni čudno, če misli na maščevanje.«

Kakor če bi razumela te besede, se je tigrovka polagoma vzdignila s skrivljenim hrbtom, kakor mačka. Ušesa so se postavljala pokonci in napete mišice so izgledale kakor je-kleni trakovi. Kar naenkrat pa se je zagnala v mrežo, da se je kletka zazibala na kolesih. In zopet se je začelo tuljenje, da se je tresel ves cirkus.

»Pojdite proč,« je rekel Connors, dočim so hiteli strežaji k drugim kletkam, da pomirijo vznemirjene živali.

(Dalje prihodnjik.)

Istočasno bom sodišču predložila svoje pisateljske proizvode iz najnovejšega časa, ki so bili priobčeni v prvih avstrijskih časopisih in ki bodo kot duševni proizvodi — nenormalne osebe gotovo vzbujali upravičeno pozornost. S trditvijo, da sem duševno bolna in da boleham za »pseudologia fantastica« si g. Moškerc ne bo iztekel mnogo slave, še manj pa bo imel njegov poskus uspeh, da bi se izognil odgovornosti za svoje trditve, da so vse moje obdolžitve, ki sem jih izrekla o gospodu deželnem glavarju in zaupniku krone in ki zadevajo njegovo čast, samo laž in obrekovanje; ne bo se izognil tej odgovornosti s tem, da izjavlja, da njegova trditve ni bila naperjena proti meni, marveč proti liberalnim časopisom. Ne liberalno časopisje, marveč jaz, tožiteljica, sem te javne obdolžitve s svojim polnim imenom podpisane, obelodanila, vzdržujem jih v polnem obsegu in zahtevam zato tudi, da se meni, tožiteljici, dokaže, da je vse laž in obrekovanje in sicer ne morda dokaže z žensko klepetavostjo in s pričami, ki nimajo s stvarjo ničesar, pa tudi prav ničesar opraviti, marveč s sodnimi dejstvi, proti katerim ni nikakršnega pomisleka. Kljub temu pa, da bom sodno odklonila od g. Moškerc podani dokaz resnice, da sem duševno bolna, se hočem vendar baviti na tem mestu z nekaterimi podrobnostmi tega dokaza.

Kar se tiče pred vsem trditve, da sem baje dedno obremenjena, moja rajna mati ni bila nikdar blazna in jaz tega tudi nikdar nisem trdila. Pač pa je postala 10 let po mojem rojstvu vsled hudega vnetja živca v bedru (ishias) morfinistka, in to sem morda slučajno kot ilustracijo dejstva, da nisem imela prav prijetne mladosti, povedala. Ravno tako malo je blazna moja sestra. Tudi tega nisem nikdar trdila, marveč sem samo pripovedovala, da je postala vsled prežgodnje smrti svojega moža po mojem mnenju pretirano pobožna. Tudi ni bila nikdar v kakem sanatoriju, marveč je bila letos pozimi več mesecev zaradi hude hibe srčne zaklopnice, oziroma zaradi lečenja te boleznj v bolnišnici nadvojvode Sofije na Dunaju, kjer je moja druga sestra kot sekundarka nastavljena in kjer je primarij docent pl. Jagić, eden izmed najslovitejših strokovnjakov na polju srčnih bolezni. Da nimajo očitno čiste sestre in gdč. Cecilija Krekova zmožnosti razločati med poznejše pridobljenim morfinizmom, srčno hibo in blaznostjo, je gotovo obžalovati, to dejstvo pa bo težko zadostovalo, da se konstruira iz tega teza dednega obremenjenja za mene.

Mogoče je, da sem imela že julija meseca lanskega leta v deželnem odboru dvomljivo veselje, da sem se seznanila z g. dr. Zajcem. Vsekakor se na to ne spominjam, prav natančno pa se spominjam, da se je g. dr. Zajec dne 16. septembra 1912, na dan po evharističnem kongresu, ne da bi ga bila pozvala, usedel k moji mizi v hotelu Union in sicer ne v »kleti«, marveč v jedilnici. Gospod dr. Zajec je namreč, na kak način, tega ne vem — izvedel, da naj bi se isti večer skupaj z dr. Krekom odpeljala na Dunaj ter je hotel porabiti to priliko, da me prosi, da izrabim svoj notorični vpliv na dr. Kreka tako, da bi ta prenehal nasprotovati temu, da bi se v bodoče izobrazba učiteljic gospodinjstva prenesla na šolske sestre Marjanišče, ki jih jaz in g. dr. Zajec enako visoko spoštujem. Brez komentarja.

Stvar s »Tagblattem« ni v nobeni vzročni zvezi s 60.000 K davčnega denarja, ki jih je gospod deželni glavar in zaupnik krone izdal za napravo svojega privatnega stanovanja v deželnem dvorcu, vendar bi se tudi tega dotaknila s par besedami. Pred vsem nisem imela tam (Tagblatt) majhne službe, kakor to trdi g. Moškerc, marveč sem bila celih 10 let redna feuilletonistinja tega lista, pri katerem sem tudi sodelovala pri ustanovitvi »Frauenzeitung«. Tem bolj čudno je, da se čuti g. Moškerc prisiljenega ravno stvar mojega razdora s tem listom in z liberalnim časopisjem sploh poiskati kot orožje proti meni, ko je bil vendar prvi vzrok tega mojega p. t. liberalcem neljubega nastopa vprašanje »Svobodne šole« in razporeke. Dasi sem v verskem oziru svobodnomiselna, vendar sem se v teh vprašanjih postavila na nprstveno katoliško stališče ter sem se odločno ustavila podpisati takrat na Dunaju krožeče propagandne pole za obe »svobodnomiselni akciji«. Kot pričajo resničnost moje trditve imenujem nikogar manjšega, kakor mojega visokospoštovanega dolgoletnega prijatelja in pokrovitelja milostljivega gospoda opata emavškega, Albana Schachleirja.

Nadejam se, da bodo njegovo tozadevno izpoved »Slovenčev« čitatelji in g. Moškerc enako cenili, kakor izpovedbe g. Viljema Singerja in najširšim krogom, kakor tudi meni neznanega g. Prügella ... Sicer pa opozarjam na članek, ki sem ga takrat objavila v listu »Deutsches Volksblatt« in ki ne vsebuje po g. Moškercu citiranega stavka o tem vprašanju. Končno navedam še izrecno, da je takrat vse avstrijsko katoliško časopisje brez izjeme, zlasti pa »Reichspost« in takratni »Vaterland«, stalo na moji strani in se najodločneje zavzemalo zame.

Morda se bodo ti listi vdrugič dali pravočasno poučiti o svojih katoliških dolžnostih po gospodih Moškercu, Viljemu Singerrju, oziroma Prügellu!

V afero Minkuš, Zimmerauer in Russo se danes ne spuščam, drage volje pa sem pripravljena, ako bi sodišče to zahtevalo, dati na razpolago ves bogati material, ki ga imam v tem oziru v rokah.

Dotični gospodje se naj potem za to zahvalijo pri g. Moškercu, jaz za se odklanjam že sedaj najodločneje vsako odgovornost, da se njihova imena mešajo v to zadevo.

Od nekaj sem že imela to za se in za druge morda neprijetno posebnost, da sem polagala na notranjo čistost človeka prav toliko važnost, kakor na njegovo zunanjo, zlasti pa sem vedno imela, kakor izpričuje moj sedanj pravni slučaj, nepremagljivo mržnjo proti izrabljanju uradnih služb in častnih mest v osebne svrhe.

Če je ta moja posebnost in mržnja »histerična«, o tem se prepričati, bo gospod deželni glavar kranjski in visokospoštovani zaupnik krone v prijetnem položaju, ako bo po procesu zaprosil za avdienco ...

Kakšno vrednost in kakšen pomen imajo iz narodno-gospodarskih in ministrskih krogov citirani svedoki, dokazujejo brez vsakega nadaljnjega pojasnjevanja besede njegove ekscelence g. poljedelskega ministra, ki sem jih navedla že začetkom, in pismo g. barona Ehrenfelsa.

Navzlic temu izjavljam vnovič z največjim poudarkom, da mi je že februarja t. l. g. sekcijski načelnik Köller ponudil mesto konsulentinje za kmetijski gospodinski pouk. Radi svojega v istem času zelo omajenega telesnega zdravja pa takrat nisem mogla obvezno sprejeti ponudbe gospoda sekcijskega šefa.

Odkar sem se vrnila iz Ljubljane dne 1. maja t. l. sem bila samo enkrat v c. kr. poljedelskem ministru in sicer samo, da sem prošila za službo za našo bivšo tajnico pri poljedelski državni ženski zvezi, katero službo pri novi družbi za izkoriščanje živine je gospod sekcijski šef Ertl iz prijaznosti tudi preskrbel gdč. Hofbauer na mojo prošnjo. Od mene inkrimirana notica v »Slovenču« z dne 17. maja t. l. »Slika, vredna Cervantesovega peresa« se izkaže tedaj kot čisto nizkotno obrekovanje g. Moškerc in njegovih zaplečnikov, kar bom njemu in njim tudi neoporečno dokazala pred sodiščem. Kar se končno tiče raznih citatov iz mojih pisem, imam na to le en odgovor: Ven s celimi pismi! Če so nekatere točke iz njih dosti interesantne, da jih poberete, potem bodo gotovo pisma kot taka lahko računala na večjo pozornost bralcev in jaz bom tudi pred sodiščem vztrajala na tem, da se bodo ta pisma obenem z onimi g. dr. Kreka na mene predložila gospodom porotnikom in z njimi celi javnosti. To pa ni potem samo razlaga za marsikaj, kar se zdí sedaj še nerazložljivo ter reši meni popolnoma mojo čast, marveč je to moralno obglavljenje gospoda dr. Kreka, katerega navesti kot pričo so se previdno izognili. Če se kljub nezasišani provokaciji tega takozvanega »dokazilnega materiala« še vedno obotavljam izročiti v moji roki se nahajajočo korespondenco javnosti, se zgodi to samo zato, ker sem jaz, ki sem razžaljena, bolj plemenita, kakor »prijatelj« in sestra in ker bom zadala gosp. dr. Kreku, ne glede na vse to, kar mi je storil, smrtni suneš še le takrat, kadar bom k temu prisiljena vsled samoobrambe, da ščitim svojo čast; prej ne, potem pa gotovo, ker končno imamo pri vseh ozirih nasproti drugim tudi dolžnosti namram samemu sebi. Ob tej priliki tudi takoj izrecno izjavljam, da sem poslala prepise nekaterih Krekovih pisem na ordinarijat, ne iz sovraštva namram dr. Kreku, marveč samo, da prepričam ordinarijat o tem, kakšna nevarnost preti g. dr. Kreku, če bo do hodil še naprej pota, ki jih hodi sedaj. Gospodičin Cecilijo Krekovo pa je lahko sram v dno duše, da je ona tista, ki izroča pod nož brata, kateremu se ima zahvaliti za vse in ki je, pa naj bo kakršenkoli, za njo skrbel, kakor tega med tisoč brati

stori komaj eden. — Na tem mestu hočem tudi kar javno izreči zahvalo, katero izreči mi je srčna potreba. Zahvaljujem se na tem mestu gospodu Povšetu javno iz dna duše, da je svoj čas prepeljal, da bi bila g. dr. Kreku na njegovo najpošteno prošnjo vrnila pisma, kakor sem to hotela storiti v svoji blazni, pardon, histerični noblesi. Da je želel g. Povše ohraniti to orožje manj radi mene kakor radi sebe, ne izpremeni ničesar na stvari, ker je efekt za mene isti. — Proti mojemu prepričanju je sicer pisati o svojem značaju in očitno tudi priznavam, da to tudi pod navadnimi okolnostmi ni posebno okusno. Potreba pa ne pozna zapovedi. Ne pretiram, ako pravim, da sem v položaju, na tucate pisem iz najvišjih avstrijskih krogov predložiti, ki so v vsakem oziru zame častno spričevalo. Tudi te hranim samo za sodno razpravo. Ne morem pa se odpovedati temu, da bi že sedaj ne citirala dveh pisem. Eno izmed teh pisem se v trenutku nahaja v rokah g. ljubljanskega škofa; poslala sem ga pred par dnevi. To pismo je iz najnovejšega časa, ki ga je pisal eden izmed najuglednejših in najvplivnejših cerkvenih dostojanstvenikov, ki se končuje z besedami: ... in alter Verehrung und Hochachtung ihr stets ergebener ... Drugo pismo pa je pisal naš dolgoletni hišni zdravnik in prijatelj primarij docent dr. Karel Reitter le malo dni po smrti mojega očeta začetkom decembra leta 1910. Pismo se glasi dobesedno:

Visokocenjena gospodičina!

Pošiljam Vam zaeno na Vašo izrecno željo svoje nakazilo honorarja. Obenem mi dovolite, da Vam pri tej priliki izrečem svojo najtoplejšo zahvalo za pomoč, ki ste jo izkazali mojemu zdravljenju Vašega rajnega očeta s svojo izredno potrebo. Pri visoki starosti Vašega že starega očeta je imela Vaša postrežba mnogo več pomena, kakor zdravniška umetnost in se je bilo zahvaliti za obe zadnji življenjski leti Vašega očeta sploh le Vaši skrbni in pozornosti, ki ste šli v otroški ljubezni in požrtvovalnosti daleč čez navadne meje, ter dosegli na vse strani, kar je bilo sploh v človeških močeh.

Dunaj, —

Dr. Karel Reitter.

Mislím, da je tudi tu vsak komentar nepotreben in želim gospodičin Cecilijo Krekovi in marsikaterim drugim le, da bi tudi oni imeli tak dokument v rokah, na katerega bi mogli biti upravičeno ponosni, kakor sem ponosna jaz.

To je za sedaj moj odgovor na »dokaz resnice« gospoda Moškerc. Drugi odgovor mu bom dala pred sodnijo, njemu in gosp. deželnemu glavarju in zaupniku krone. Na eno pa opozorim že danes prav posebno oba, v mišljenju in obliki enako odlična gospoda. Izognila se, pobegnila, zavlekla to pot stvari ne bosta. To pot imam jaz bič v roki in brez usmiljenja ga bom rabila. Odkrito priznam: Dasiravno, to ve bog, tega zaradi mene ni zaslužil, je še danes moj trdni namen, da g. dr. Kreka ne igrám in ga hočem, kolikor je odvisno od mene, obvarovati pred zadnjimi posledicami njegovih dejanj. — Na prvi poskus pa, ki bi ga storila nasprotna stranka, da prepreči obravnavo moje stvari pred porotniki v avgustu, odgovorim s takojšnjo objavo Krekove korespondence. Od kakega gospoda Sustersiča in kakega gospoda Moškerc si ne dam vleči svoje časti nezakazano v blato in jo onesnažiti. Ali častno izjavim in preklíc vseh obrekovanj, ali pa rehabilitacija v sodni dvorani, in sicer ne preloženo ad calendas graecas, marveč v avgustu.

To je moja dobra pravica in to si bom, kakor rečeno, izsilila, če treba, tudi s silo. Da pri tem »prisiljenju« potem ne bo mogoče prav jasno izrečenih želj od »zgoraj« prezreti, samo ob sebi umevno, ni moja krivda, marveč le krivda onih, ki so me prisilili k temu in kateri bodo zaradi neupoštevanja teh želj tudi primerno kaznovani.

Kamila Theimer.

Spoznaj sebe in svoje sovražnike!

(Slovenskemu ljudstvu v pouk, svabilo in vzpodbudo.)

II.

Kaj zahteva gosp. dr. Ušeničnik od poslancev? »Dvoje zahtevamo mi v imenu idealizma od zastopnikov krščanskega ljudstva: objektivno: dejanj za naše ideale; subjektivno: vere v te ideale.«

»Naši ideali so ideali našega ljudstva, ideali krščanske demokracije.« Lepe besede! Poslanci se torej morajo boriti za krščanstvo in za vero. Vprašam vas, gospod doktor, čemu so pa duhovniki na mestu, da

se bodo lajki — poslanci borili samo za vero in krščanstvo, ni li to vaša sveta dolžnost? Kdo se bo pa boril za koristi ljudstva, za pravice slovenskega naroda, kdo mu bo gladi pot k prosveti in napredku, kdo bo njegov učitelj v političnih in državljskih zadevah? 60% naših slovenskih poslancev nima niti primerne srednješolske naobrazbe, da, celo ljudsko — šolske ne — in ti poslanci, če bi tudi imeli, kakor Nemec pravi: gesunden Hausverstand, ti naj bi se borili za vero in krščanstvo? Kaj boste pa vi delali? — snovali konsume, gospodarska društva, ustanavljali hranilnice in posojilnice, katoliška bralna društva, snovali mladeniške in dekliške organizacije — dajali pouk telovadnim društvom »Orlov« in »Čukov«, samo agitirali za volitve v občinske zastope itd. itd., da, to bi vam prijalo. Kaj ne? Ali ste pa res prepričani, da morajo v deželnem zboru in parlamentu sedeti samo fajmoštri in kaplani? — Seve, dušno pastirstvo dandanes že skoro vsakemu kaplanu smrdi — kdo se bo trudil in ubijal, od koder ima človek malo dobička pričakovati? Bolje je udobno živeti brez naporov, kakor pa po gorskih vaseh pasti neubojljive ovce. Papež Pij X. je že pred štirimi leti zabranil vam duhovnikom, biti načelnikom pri de-narnih zavodih — vi se za ta papežev ukaz niste nič zmenili — pravzaprav ste protestantje in uporniki cerkve, zato vas je pa bog letos kaznoval, ko ste šli v Rim, a niste videli obličja božjega namestnika. Vidite, to je kazen božja za vašo neubojljivost, gg. slovenski duhovniki. Vaš ideal je svoboda cerkve. Ta svoboda pa pomeni po vaše toliko, kakor popolno zavladanje visoke hierarhije ali Vatikana nad narodi in državami — vesoljna vlada klerikalizma nad celim svetom. Slab zgodovinar ste, da ne veste, da so vse sedanje romanske dežele bile pred nedavnimi časi »pod gospodstvom krivice palice« — zakaj pa dandanes niso več, zato, ker ste grdo gospodarili in vse zagospodarili. Naš presvetli škof Anton Bonaventura Jeglič je rekel, ko se je vračal iz Lurda v svojo ljubo kranjsko deželo: Alles verloren! Vse je izgubljeno! Kakor Turek Evropo, tako je Vatikan izgubil vso svojo oblast na Francoskem. Gotovo pa ni sedaj tam vere manj, kot je bilo prej, mogoče še več — vsaj vere brez hinavstva. Gospod doktor, povejte, kdo pa je dvignil klerikalizem iz njegovega gorkega gnezda v romanskih deželah? Prvič sami klerikalci, drugi pa krepka narodna zavest, o kateri klerikalizem neče ničesar vedeti, ker je internacionalen — breznaroden — Cerkev ne pozna narodnosti, ona pozna samo katoličane. Zato pa tudi vi ne črhnete niti besede v svojem spisu o narodnosti — kaj vam mar narodnost, kaj ime slovensko? Čeprav ste se najprej kot Slovenec rodili in so vas šele pozneje krstili za Aleša, vam ni prav nič ležeče na narodnosti. Slovenski duhovniki ste pač že čisto mrtvi za vse narodne ideale. Poglejte si češke duhovne sobrate, hrvaške in madžarske, kakšni nacionalci so to! Ogrji bodo še celo sčasom dobili svojo narodno ogrsko cerkev! Samo slovenski duhovniki najnovejšega kova ste bolj rimski ko papež sam, zato vam je tudi narodni kulturni napredek Slovencev deveta briga. — Vi, duhovniki ste najhujši nasprotniki slovenskemu vseučilišču v Ljubljani, ker se to križa z vašimi interesi, te točke ni v vašem breznarodnem klerikalnem programu, zato proč z vseučiliščnim fondom 750.000 kron — in hajd za »Zadružno zvezo«, za falitne konsume.

Da, krepka narodna zavest je sovražnica klerikalizmu, zato mi Slovenci ne smemo imeti nobene narodne zavesti, da ne postanemo vašim interesom nezvesti.

To so vaši nemški duhovni bratje drugi narodni ptiči. Na nekem shodu na meji Sred. in Spod. Štajerje je rekel duhovnik to - le: »Ich arbeite für die nationale Sache sogar im Beichtstuhle.« (Delujem za narodno stvar celo v spovednici!) in skoro mu niso hoteli verjeti. Jaz mu verjamem, ker je naroden, kakor borovaljski katehet Allmer. — Ti nacionalni nemški duhovniki dobro vedo, da izgube med narodom in inteligenco vsako zaslobo, ako niso narodni. Zato pa je nacionalna zavest med nemškimi duhovniki veliko večja, kot pri nas. Za katoliško cerkev je protestantizem med Nemci mnogo bolj nevaren, kot pri nas.

Ogromno število katolikov, posebno inteligence, prestopi vsako leto k protestantizmu. Le pogledite malo prebivalstvo nemških trgov in mest na Spodnjem Štajerskem: polovica prebivalstva je že v protestantskem taboru in to je zakrivila vaša duhovščina. Prestopili so pa zato, da ostanajo narodni. Tudi nemški krščanski socialisti uvidevajo, da svoje poraze pri zadnjih državno-

zborskih volitvah samo na ta način lahko izravnajo, da oblečejo zopet narodni plašč. Vitez Pantz in posl. Neunteufel stojita na čelu tega narodnega gibanja.

Mariborski škof ekscelenca Napotnik je Nemcem sila prijazen, skoro preveč popustljiv (uvedel je že nemško uradno dopisovanje pri dekanatih) ter se ničesar na svetu tako ne boji, kakor protestantizma. Ves iz sebe je, kadar sliši, da se mu kaka nepokorna ovčica izneveri.

Zanimivo je mnenje bivšega slovenskega poslanca - duhovnika o današnjih duhovščini. Izrazil se je tako le proti nekemu gospodu: »Če bodo slovenski duhovniki po cerkvah tako delali in slovenski narodni čut tako zanemarjali, bodo delali samo Nemcem v prid: Slovenstvo bo izgnilo, katoličanstvo pa ostalo!« — Škof A. Mahnič je proglasil narodnost za poganstvo. Od tistih časov naprej se kuha in pari v kotlu klerikalizma Slovenstvo in pripravira za namene breznarodnega klerikalizma — zato pa je ta že tudi prešel ljudstvu tako strašno v kosti.

Bivši Sokol, sedaj Orel Podlesnik je rekel na shodu orlovske organiz.: »Kaj nam mar narodnost, nič ne de, četudi izgine Slovence, samo da ostanemo katoliki!« — In ti Orli se še upajo nositi slovensko trobojnico? Papeževo bandero v roke, pa hajd v Rim, stat častno stražo sv. očetu in kardinalom!

Bratomorna vojna na Balkanu.

Bitka pri Kjustendilu.

S srbskih bojišč že več dni ni bilo nobenih vesti, vsaj ne zanesljivih. Pač se je izvedelo, da se bje v bližini Kjustendila bitka, toda o obsežnosti te bitke ni bilo nič znanega. Štiri, pet dni je, odkar so prišle prve vesti o teh bojih. Zadnja bitka se je vršila pri Krivi Palanki. Od tam do Kjustendila je kakih 60 do 70 km, a na potu leži planina Dovanica z vrhovi, ki segajo celo čez 2000 m v oblake. Prelaz čez ta gorovja je silno težaven in vsled tega se da razložiti tudi, da so Srbi tako dolgo potrebovali za to pot. V prelazu samem so se brez dvoma vršile krvave bitke, o katerih še do danes nimamo nikakršne vesti. S krjvo je začrtana pot, po kateri so hodili Srbi. Predno se je mogla srbska vojska razvrstiti v bojno črto, predno je prelezla srbska pehota strme stene Zedilove planine, so se vršili nešteti krvavi boji. Toda Srbi imajo strašnega zaveznika, ki hodi pred njim in troši obup in grozo v bolgarske vrste. Kolera razsaja z nepopisno silo v bolgarski vojski. Odporna sila armade je skoraj popolnoma uničena in vojaštvo brezupno in topo. Tudi Srbom dela kolera že velike skrbi. Sežigati je treba mrtvece na potu, prodiranje se more vršiti vedno počasneje in v lastni vojski že se je pojavila grozna morila. Tako je bila pot v Kjustendilu posuta z mrliči, sedaj pa se bje tam pred mestom huda bitka in zdi se, da je tudi ta nesrečna za Bolgare, vsaj posneti je to iz sledeče kratke brzojavke:

Belgrad, 17. julija. »Balkan« poroča iz Skoplja: Pet kilometrov pred Kjustendilom se vrši velika bitka. Levo bolgarsko krilo se umika v redu.

Bolgarska vojska, poražena, bolna, trudna, se umika v popolnem redu. To je gotovo občudovanja vredno junaštvo, in sovražnika, ki se po porazu vedno iznova postavi v bran v tako ratkih presledkih, najdemo v svetovni zgodovini prav redko. Tem večja pa je tudi slava za zmagovalca nad takim sovražnikom.

Sestanek v Skoplju.

O uspehu sestanka ministrskih predsednikov v Skoplju, se ne izve nič pozitivnega. Srbski diplomatični krogi zastopajo popolnoma pravilno stališče, da je v sedanjem štadiju pogajanj popolnoma na mestu, da o pogajanjih širša javnost ničesar ne izve. Jasno je, da so zahteve, ki jih stavijo zavezniki, zelo velike, kljub temu bi se morda našli v Srbiji ljudje, katerim bi se zdele še premajhne, ker je jasno, da se te zahteve v polnem obsegu ne bodo izpolnile. Predčasna objava zahtev zaveznikov pa bi mogla imeti za posledico, celo intervencijo veselih, kateri se hočejo Srbi in Grki na vsak način izogniti. Premirje in preliminarni mir naj se sklne na bojišču, na tem stališču stoji zavezniki.

Po Belgradu kroži sedaj vest, da se je sestal Pasić na svojem povratku iz Skoplja, v Nišu z bolgarskimi delegati, katerim je sporočil zahteve zaveznikov. Vest do sedaj ni niti potrjena, niti dementirana.

V srbskih krogih pričajo sedaj ostro kritizirati Bolgarom prijaz-

no politiko Rusije. Celo srbsko časopisje je že začelo očitno pisati proti ruski politiki. Časopisje izjavlja, da se bo Srbija končno naveličala ruskega pokroviteljstva in da bo srbsko ljudstvo prisiljeno na novo orientirati svojo politiko. Tudi bi morala pod takimi pogoji kljub svoji želji po miru, odkloniti rusko posredovanje in v svoji samoohranbi prepuštili odločitev konflikta orožju.

Kriza na Bolgarskem.

»Politische Korrespondenz« poroča iz Sofije: Novi kabinet po najbrže sestavljen pod predsedstvom Radoslavova iz obeh liberalnih strank in Stambulovev. V bolgarskih krogih upajo, da se bo v svrhu razrešitve položaja in mirnega sporazumljenja na vse strani, dobila podpora vseh velevalst, pri čemer računajo glede Rumunske posebno na podporo trozveze. V sofijskih diplomatskih krogih menijo, da bodo velevalst skoraj gotovo intervenirale v tem smislu, da se, kakor hitro mogoče, ustavijo vse sovražnosti. Sofijski diplomatski krogi so zdaj edini v tem, da bo Evropa končno rešila difference med balkanskimi državami.

Romunska vojaška akcija.

Romunske čete prodirajo naprej, ne samo čez Dobrič, temveč tudi ob zgornji Donavi. Čete se neprenehoma prepeljujejo čez Donavo na ladiah pod zaščito donavske flotile. V zasedenih krajih vpostavljajo romunske oblasti. Do sedaj ni prišlo še do spopada. Ruščuka Romuni še niso zasedli, vendar pa so bolgarske oblasti in vojaštvo že zapustili mesto.

Romunska pehota je zasedla Balčik, Dobrič in Tutruka. Romunske čete niso nikjer naletele na odpor, pač pa jih povsod sprejemajo upravni uradniki. Mnogo Bolgarov je zapustilo ozemlja, ki so jih zasedli Romuni, ter zbežalo v notranjo deželo.

Uradno poročajo iz Bukarešte: Dne 15. in 16. julija je romunska konjenica rekognoscirala od prehodov čez Donavo na vse strani in pa ob železniški progi Ruščuk - Varna. — Častniške patrulje so prišle v stik s sovražnimi četami. Za konjenico korakajo predstraže. Celo desno donavsko obrežje je v rokah romunske armade.

Bolgarsko poveljništvo z največjo naglico nadaljuje priprave za obrambo Sofije proti vpadu tujih čet. V okolici Sofije koncentrirajo mnogo vojaštva, da bo branilo mesto.

Kakor smo že sročili poročali, je direktna zveza med Sofijo in inozemstvom pretrgana.

Turške operacije.

Turške čete so prišle do črte Midija - Enos, zasedle Midijo, Sarai, Kariškian, Muradlii, Malgaro, Kešan in Enos ter se nato ustavile.

Ko so oddelki turške predstraže zasedli Rodosto, so začeli nekateri Armenci, ki so služili pri bolgarskem orožništvu, streljati. Prišlo je do spopada, pri katerem je bilo več orožnikov ubitih.

Neki odlični član turške vlade se je izrazil napram zastopniku »Lokalanzeigerja«: Naše čete, broječe 70.000 do 80.000 mož, so že šest dni na pohodu. Konjenika je stala predvčerajšnjim na črti Lile - Burgas - Bunarhisaz, infanterija in pehota pa kakih 30 km za njo. Obenem so se začele naprej pomikati naše čete pri Bulairu. Kako daleč bodo šle, se danes še ne more povedati. Vsekakor bo Turčija izvedla svoj namen in velevalst ji tega po tem, kar se je zgodilo, ne bodo mogle ubraniti. Kaj pa se hoče storiti? Grožnja za Armenijo nas kaj malo straši. To ni stvar ene same velevalst, tu imajo govoriti vse velevalst. In Armenci so danes boljši Turki, nego prej kdaj, ker vidijo, da je začela Turčija resno izvajati reforme. Je - li hočejo morda ustvariti drugi Skader? To si bodo velevalst pač premislile. Seveda se lahko začne proti nam s finančnimi naredbami, toda za to še nimajo vzroka.

Menšikov o balkanski vojni.

Odlični ruski publicist Menšikov piše v »Novojem Vremju« o make-donski vojni na način, da moramo tudi to sodbo, dasiravno je zelo pikra, zabeležiti. Menšikov piše med drugim tudi sledeče: Balkanska vojna je seveda velika nesreča, tako za Slovanstvo, kakor za Rusijo. Jugoslovanstvo, ki se je bilo naenkrat pred očmi sveta tako velikansko povzdignilo, je zopet razpadlo in žanje sedaj zasluženo omalovaževanje. — Bolgarska in Srbska sta danes razdejani in dolgo bo trajalo, predno bosta obe državi okrevale od ran, ki sta si jih zadali druga drugi. Najhujše pa

je: Sovražstvo, ki je bo vzbudila ta brezčastna in škandalozna vojna, ne bo tako lahko ugasnilo. Na mesto iluzije o veliki Balkanski zvezi, je stopil strašen razdor, ki je hujši, kakor stanje pred vojno s Turčijo. Ravnotako je uničena tudi misel na ustvaritev nove velikanske sile, ki bi bila v slučaju evropske vojne zmožna, podpirati trepelenento z juga sem. Avstro - Ogrski sedaj ni več treba, varovati se proti jugu, vso moč svoje vojske more sedaj koncentrirati proti Rusiji. Za Rusijo je prišla sedaj potreba, da prične z novim, velikim oboroževanjem, če noče živeti v nevarnosti, da jo nepričakovano udare razkosa. Slab genij ogroža Rusijo in Slovanstvo vedno: notranji razpori, ki uničujejo moč Rusije in Slovanov.

Ruska mobilizacija.

Krakovske »Novini« poročajo, da je mobilizacija v kijevskem vojaškem okraju skoraj končana. Sedem konjeniških polkov se nahaja na avstrijski meji pod pretvezo, da so jih tja poslali za dobo poletnih manevrov. Trdnjavo Dubno so oborožili s havbicami najnovejše konstrukcije. Niti častniki, niti moštvo ne dobi dopusta. Postajni načelniki južnozahodnih železniških prog so dobili ukaz, naj imajo pripravljene posebne vlake za transport vojaštva. Na križališču Zdobunov poskušajo častniki prometna sredstva. Iz Novoseliczka poročajo, da je tovarni promet na besarabskih progah ustavljen vsled prevažanja vojaštva v smeri avstrijski meji.

Poročilo glede ustanovitve mestnega pogrebnege zavoda v Ljubljani.

(Dalje.)

Sedaj še nekaj statističnih podatkov.

V Ljubljani smo imeli leta 1910. 1305, leta 1911. — 1372 in leta 1912. 1210 mrličev; od 1. januarja do 22. junija letos jih je bilo 579. Številke kažejo nekako padajočo tendenco; sicer se pa lahko računa vobče okroglo na 1250 pogrebov na leto.

Poudarjati je, da je bilo l. 1912. med izkazanimi 1210 pogrebi 48 ubožnih pogrebov, t. j. pogrebov na stroške ljubljanske, odnosno domovne občine, med le - temi pa zopet 18 slučajev tujcev, za katere je občina terjala povrnitev stroškov od pristojne domovne občine, tako, da je padlo 30 slučajev na nas.

Številke za leto 1911. so: 47 ubožnih pogrebov, in sicer 14 vnanjih, ter 33 ljubljanskih.

Povprečno se lahko računa, da imamo na leto 30—40 revežev-mrličev - domačinov, za katere mora občina pogreb na svoje stroške preskrbeti.

Ker plačuje ljubljanska občina v smislu tozadevnega občinskega sklepa Turkovemu podjetju, ki take pogrebe oskrbuje, za vsak ubožni pogreb vsoto 29 K, računati nam je povprečno s vsoto 800—900 K, katero mora občina izdajati na leto za ubožne pogrebe domačinov.

Ta vsota sicer v denarnem prometu ne bi igrala velike vloge, vendar se je pa mora omeniti kot ilustracijski faktum.

Tako so pogrebne razmere urejene sedaj v Ljubljani.

Za slučaj, da se ustanovi mestno pogrebno podjetje, nastane takoj vprašanje, na kako stališče naj se postavi mestna občina napram v Ljubljani obstoječim zasebnim podjetjem.

Da se jih bo moralo že iz konkurenčnih ozirov docela ali vsaj deloma pokupiti, o tem ne more biti dvoma. Vprašanje je le, kaj bi bilo ugodnejše, odkupiti jih takoj, ali pozneje.

To vprašanje se mi zdi precej zamotano in razmotrivanja vredno; ker za sedaj še ni pereče, zadostuje naj samo par besedi.

V slučaju takojšnje odkupitve bi pridobila občina takoj nekaj fundus instructus in inventar, kar bi zadostovalo, kakor kažejo skušnje v več imenovanih treh mestih, kvečjemu pa dve leti; potem bi bilo potrebna zopet izvršiti nove investicije. — Vsota katero bi podjetja zahtevala za prepustitev zavoda vobče in za opustitev koncesije posebej, bi bila gotovo v tem slučaju zelo velika.

Če pa občina ne odkupi takoj ob pričetku svojega lastnega obratovanja zasebnih podjetij, marveč šele čez nekaj časa, dobila jih bo gotovo ceneje. A v tem slučaju si bo morala že spocetka ustanoviti čisto novo podjetje s popolnoma novim inventarjem in pripadki, pri čemur bo računati še s konkurenco obstoječih zasebnih zavodov.

Pomisliti bo tudi, da se v smislu § 56 obrtnega reda po smrti koncesionarja lahko nadaljuje obrt na ra-

čun zapuščin. mase, dokler traja zapuščinska razprava; istotako izvršujejo lahko koncesijo vdova, končno nedorasli otroci (po namestniku).

Treba bo torej pri odkupovanju sploh razločevati med posameznimi podjetji.

Železničarsko podjetje nam ne bode delalo nobenih težav, ker glasom reverza v smislu sklepa občinskega sveta z dne 29. januarja 1913 ne sme zahtevati nobene odškodnine za opustitev izvrševanja koncesije v slučaju prevzetja pogrebništev zavodov v mestno upravo. Ker je omejeno samo na člane, ga tudi ne bode mogoče in treba prevzeti.

Istotako ne bo govora o prevzetju podjetij, omenjenih pod točko 5 in 6, t. j. glede podjetij bratovščin in župnišnih uradov, ker bi sicer družstva svoj statutarčni delokrog prekoračila in pa svoj namen zgubila.

Glede železničarjev in bratovščin, kakor tudi osebno z župnimi uradi bilo bi pa dobro stopiti v dogovor ter skleniti kupčijsko zvezo.

Ostanejo torej le podjetja trdke Doberlet, trdke Turk in Concordia usmiljen. Menim, da bi bilo najprvo pokupiti Doberletovo in Turkovo podjetje. Podjetje »Concordia«, pri katerem ne bo veliko zaslužka, bi lahko ostalo v zasebnih rokah. Sicer pa, kakor zgoraj omenjeno, to vprašanje za zdaj nikakor ni pereče in pridržati ga bi bilo posebnemu posvetovanju.

(Konec prihodnj.)

Štajersko.

Trbovlje. Trboveljska podružnica S. P. D. priredila v nedeljo 20. t. m. izlet na Mrzlico, kjer se vrši skupna veselica s Celjskim odsekom savinjske podružnice. Prijatelji naših slovenskih planin ta dan na Mrzlico. Planinske pozdrave! — Opozarjamo Trboveljčane na zabavni večer ki se vrši v soboto 19. t. m. v dvorani g. Forte. Na sporedu je med drugim tudi koncert in balentni ples. Čisti dobiček je namenjen revnim šolarjem.

Hrastnik. Pri novi stavbi tuk. trgovca Vovka je padel s strehe neki tesar ter naslednji dan umrl. V vasi Kovk nad Dolom je v sredo popoldne treščilo v hlev. Pogorela je ena hiša ter dve gospodarski poslopji. Škodo krije le deloma zavarovalnica. Zgorelo je tudi več goved ter svinj. Ogenj so omejila gasilna društva iz Hrastnika in Dola, pomagali so seveda tudi domačini.

Zgleden Cirilmetodarček. Znani rodoljub g. Sodin, gostilničar v Bukovnem žlaku pri Teharjih ima jedva 2letnega sinka, ki tako neustrahovano škablja s puščico C. M. D., da je nabral v kratkem času nad 15 K. Hvala pridnemu malčku in vzornim staršem!

Značilna narodna zavednost. Neka večja slovenska občina je nedavno že drugič naročila napravo javne mostne tehtnice pri neki tujezemski tvrdki, čeravno je imela cenejšo ponudbo »Prve slovenske izdelovalnice mostnih, živinskih i. dr. tehtnic«, ki si jo je vzorno uredil g. Iv. Rebek v Celju. Kakor kažejo njegovemu ličnemu ceniku (interesentje ga dobe zastoj) priložena laskava priznanja vedo poiskati in ceniti našega izbornega mojstra celo Nemci, le lastni rojaki ga nečje poznati.

Mučenik Bozina. Kakor bode mogoče znano, ni pri Sv. Lenartu ne nemškega ne nemčurškega odvetnika. Jaz se vsaj ne čutim kot takšnega — drugi pa ni nemškutar. Po naziranjju »Straže« bi tedaj moral priti k Sv. Lenartu na vsak način še nemški odvetnik, če se gre za zastopanje Nemca ali pa nemškutarja, in to radi tega, ker odvetnik Slovenec ne sme sprejeti kot klienta človeka nemškega mišljenja — in to tudi takrat ne, če se istemu godi očitna krivica. Ker naši vse časti vredni duhovniki v svojem poklicu nikakor ne ločijo nemškega denarja od slovenskega in prvega niti najmanj ne zaničujejo, ne vem, kako more »Straža« to zahtevati ravno od nas. Obsodba toli ljubljenege Bozine ji ne da miru. Na vse mogoče načine hoče napraviti iz tega človeka, ki je bil zaradi surovega ravnanja zoper slovenske otroke že dvakrat sodno kaznovan, narodnega mučenika, in to iz prozornega namena, pripraviti pot za cesarsko pomiloščenje. Cin Bozine sam ni namreč niti najmanj pripraven za goreče postopanje. Z istim pravom kakor Bozina bi namreč lahko zahtevala cesarske milosti tudi ona dva zločinca, ki sta pod krstjem straže sledila Bozini na obtožni klopi. Kot najboljšo sredstvo v svrhu dosega še manka joče »Stimmung« smatramo različni pisci napad na moje osebo, in to v člankih, ki delajo glede vsebine malo čisti listu »Slovenskih inteligentov« — uskokov. Čut hvaležnosti me pa silijo, da se zahvaljujem vsem onim, ki so v »Straži« v zadnjem času tolikrat premleli moje ime s firmo vred. Delajo

mi namreč krasno — in povrh še ceno reklamo. Pri priliki otvoritve svoje pisarne sem namreč opustil inseriranje v časopisih vsemogočne slovenske ljudske stranke. Ljudstvo namreč ne ljubi preveč odvetnikov, ki se boje vsakega črnega škrica kakoga gorskega kaplana. In nisem slabo pogodil. In zdaj še ta pomoč. Le naprej, ker vidim, da mi res želite le dobro. Kaplana Bozino pa lepo omite — ker meni je res popolnoma vse eno, če še ostane pri Sv. Jurju ali ne. Še nekaj. Vaš članek v »Straži« in njenem vsiljivem postopanju napram Rušanom zadel je v črno. Dokaz temu besnost s katero se zaganja nekdo v sleherni številki v mene. Samo kdo je ta »Rušanec«? Mogoče »Kurja smrt«? Če bi to vedel, bi mogoče kaj odgovoril. Na dan gospod pisec. Sicer je škoda črnila.

Dr. Milan Gorišek.

Iz St. Janža na Dravskem polju nam pišejo: Skoraj neverjetno, pa vendar je res, da je hotel gospod Alex Neřima pri zadnjih občinskih volitvah voliti s klerikalci. Neki tovariš ga je prosil za pooblastilo (bil je ravno v Silberbergu v kurzu), toda poslal mu je pismo, v katerem se je hotel z njega norčevati, pooblastilo pa kaplanu, ki pa ni mogel voliti z njim, ker je bilo pooblastilo pomanjkljivo. Temu se moramo čuditi tem bolj, ker imenovani gospod v varni napredni družbi grozno zabavlja čez klerikalce. Naprednjaki, tokrat se vam je pokazal v pravi luči. Gospod učitelj, z vinom se torej da kupiti vaše prepričanje? Škoda, da niso naprednjaki poprej vedeli, da je tako poceni! Bodite uverjeni, da na tak način ne dosežete šentjanževskega učiteljskega mesta. — A g. Neřima je še mlad in upa, da bo splezal na ta način višje. Da pa voli upokojen nadučitelj g. Anton Hren iz Maribora (kot časten občan) s klerikalci in se nič ne ozira na svoje nekdajnje najboljše prijatelje ter voli na primer župnika, ki ga niti dobro ne pozna, to je zelo, zelo čudno.

Prostovoljna požarna bramba v Arjivasi priredila veliko vrtno veselico dne 7. septembra 1913. Tudi bo slavila desetletnico svojega obstanka in blagoslovljenosti novega plezalnega stolpa. Prosi se, da bi se vsa društva na to prireditev ozirala.

Ormoška narodna društva prirede 3. avgusta t. l. veliko veselico na vrtu čitalnice. Sosednja društva prosimo, da se na to ozirajo.

Iz Ptuj. (V posnemanje.) G. dr. Brunčko je v odgovor na napad v zadnji številki »Stajera« daroval za ptujsko »Dramatično društvo« 10 K z željo, da bi storil to vsak, kogar doleti čast od »Stajera« biti oblajan.

Iz Ptuj. Čujemo, da je naše pol. društvo že pred par meseci sklenilo prirediti po okolici shode. Le tako naprej, »Pozor!« — Naš »Sokol« se pripravljaja na veliko jesensko veselico. Po predpripravih soditi bo ta veselica za naše razmere nekaj izvanrednega. Prosimo le posamezne Sokole, naj ob priliki 5letnega obstoja našega društva opustijo vsako ljubimkanje s čuki.

Iz Rogoznice pri Ptuj. Kakor vsako leto, zažgali smo tudi letos kres na čast sv. C. in M. Udeležba kmečkega ljudstva je bila krasna, medtem ko smo videli iz mesta le takozvane »nižje« sloje. Inteligenca se je razven par častnih izjem odlikovala po svoji odsotnosti. V svoji sredini smo pogrešali marsikoda, ki velja za odličnega narodnjaka, zahaja pa v kazino in na nemškutarske prireditve. Okoličani to že dolgo motrimo in lahko si mislite, kako nam je pri srcu. — Ob priliki zadnjih obč. volitev pri nas je zrastle greben raznim prenapetostem. Začeli so udrihati (glej »Slovenca« od 12. t. m.) in otepati okoli sebe brez ozira, kam pade udarec. Privoščili so si tudi našega splošno priljubljenega občana g. Haladea, kar je vzbudilo povsod nevoljo in ogorčenje. Odgovor ne bo izostal in če gospoda z imuniteto v rodbini misli, da ima v naši občini samo svoje petolizce, se vrlo moti. Se še vidimo!

Drobne novice. Vreme. Nalivi so se danes, v četrtek, na Sp. Štajerskem znova začeli. V sredo zvečer je divjala po Spodnjem, še bolj pa po Srednjem Štajerskem grozna nevihta. — Nadomestne deželnozborske volitve v mestnem volilnem okraju Murau na Zgornjem Štajerskem so končale z zmago neškonačionalnega kandidata Janeza Dermutza, župana v St. Lambrehtu. Dobil je 203 glase. Klerikalni protikandidat, drž. poslanec Pantz, je dobil 131 glasov. — Na c. kr. višji državni gimnaziji v Mariboru so trajali zrelostni izpiti od 7. do 15. julija. Maturo je delalo 60 kandidatov, število, kakor ga še ni doživela mariborska gimnazija. Od 60 kandidatov je napravilo zrelostni izpit 59, med njimi 17 z odliko! Zraven je maturiral še en eksternist. Slovenski odličnjaki so Krošl Josip, Rudolf Vladimiri, Verbanjšak Ivan, Avšič Martin, Glaser Ivan, Robič Fr. in Urlep Franc; z dobrim uspehom so pa prestali sledeči Slovenci: Kavčič Ivan, Rudolf Ivo, Zemljčič Ivan, Vauhnik

Miloš, Zdravec Matija, Golež Peter, Jerebič Franc, Marčinko Karol, Munda Vinko, Pirš Alojzij, Rančigaj Ivan, Volančič Fran, Zmazek Ivan, Cepin Martin, Menhart Makso, Florjančič Josip, Molan Fran, Rakun Fran, Fovornik Fran, Živko Feliks.

Koroško.

Rešena Koroška. Miroljubni Nemci na Koroškem, volkovi v ovčjih kožah, vedno poudarjajo, kako zelo ljubijo in spoštujejo svoje sosede Slovence, seveda le če so mirni in če brez ugovora vpognejo svoj tilnik nemškemu polenu. Kdor pa si upa samo skromno priznati, da je Slovenec in pove to celo v slovenskem jeziku, je hujskač in tu preneha vsa obzirnost, tu izgube moč vse pravice in z vso silo se slovenski poštenjak napade od vseh strani, kot hujskač in zločinec. To podpirajo tudi gotovi krogi, ki pripadajo vladni. V očigled neštevilnim krivicam, ki se gode koroškim Slovincem vseh slojev in povsod, lahko rečemo, da živi Koroška v izjemnem stanju. Kar vidi vlada drugod, tega ne vidi na Koroškem pri Slovencih. — Vojaske oblasti so v novem času začele resno poudarjati na pogubne posledice nezmernega uživanja alkohola. To je prav, toda na Koroškem vidijo oblasti večjo nevarnost kot v alkoholu narodno probujo Slovencev na Koroškem. To pa ni prav. Slovenec ima povsod na svoji zemlji tudi v Avstriji iste dolžnosti torej tudi iste pravice kot pripadniki druge narodnosti. Država kot skrbna mati svojih narodov, ki tvori njeno celoto, bi morala to ne samo vedeti, marveč tudi gledati na to, da ne ostanejo temeljni zakoni države samo na papirju. To je njena napaka, katere pa morda ne zagreši vlada direktno, pač pa indirektno s tem, da trpi kršenje osnovnih pravic svojih enakopravnih narodov in to kršenje, morda prevarana, celo pospešuje. In na to se opozarja vlada. Konec mora biti tem neznosnim razmeram na Koroškem in ta konec mora napraviti vlada, dasi je nemška, če hoče ostati sama sebi zvesta.

Aretacija. Na Krivi vrbi so zaprli posestnika in konjača Jurja Eggerja, ker je na sumu, da je zažgal svojo hišo, da bi dobil veliko zavarovalnino.

Odkritje spomenika. Na celovškem pokopališču bodo odkrili v nedeljo nagrobni spomenik v gorovju ponesrečenega socialno-demokratskega poslanca Arnolda Riese.

Zopet požar. V okolici Sentvida je pogorelo celo posestvo posestnika Kader. Kljub temu, da je sodelovalo 5 požarnih bramb, ognja niso mogli zadušiti in je posestvo popolnoma pogorelo. Ogenj je bil očitno podtaknjen. Posestnik je bil sicer zavarovan, toda trpi kljub temu veliko škodo, ker presega škoda več kot za polovico zavarovalnino.

Inženirji strokovnjaki so uredili vrelec »Tolstovrške slatine«. Pri kopanju se je našel v globočini nov pritok, ki je jako močan na ogljikovi kislini. Tolstovrška slatina se sedaj lahko meri z vsako drugo kislino vodo, ker močno mozira in ostane čista, sveža.

Primorsko.

Goriške deželnozborske volitve v splošni kuriji na Goriškem so končane. Klerikalci so doživeli poraz, silno jih jezi, da je dr. Breclj propadel in prišel v ožjo volitev s samostojnim naprednim kandidatom Kovarjem. Agitacija je velika in prav nič se še ne more soditi, kako se bo odločilo. Številke glavne volitve govore seveda za dr. Breclja, toda če vpoštevamo dejstvo, da se številke za tako kalkulacijo le še premalo zanesljivo, če vpoštevamo, da si pridobiva napredna misel in želja po politični in gospodarski neodvisnosti od cerke, vedno več tal po Goriškem, da uvidevajo goriški Slovenci vedno bolj pogubonosno strahovladno klerikalno, ki samo izsesava in izrablja, nasprotno pa ubija narod politično in gospodarsko, zakar ima lep vzgled sosedna Kranjska, se nam vsiljuje misel, da se bodo goriški Slovenci vendar le zavedli dolžnosti napram sebi in napram narodu in bodo pogнали najhujšega uničevalca narodov, pogubonosni klerikalizem. Pri zadnjih volitvah se veliko število velicev volitve ni udeležilo. Slovenci, ne bodite mlačni, tu ne gre samo za koristi naroda, tu gre obenem za vaše koristi, tu gre za vaše žepe, tu gre za dobrobit vas in vaših družin. Zato v nedeljo vsi na volišče, volite vsi samostojnega kandidata Ignaca Kovača, župana v Ajdovščini, ter izbijte s tem tla nasilnemu klerikalizmu, ki se hoče polastiti popolnoma tudi Goriške in zagospodariti s svojim krutim klerikalnim bičem nad vami in vašimi družinami. Značilna glede sedanjih razmer na Goriškem je pisava neka-

terih nemških listov. Po večini se Nemci po Goriškem, kjer pa seveda vsprilo take silne premoči Slovencev in Italijanov ne pridejo niti v poštev, drže tako kot so sklenili svoječasno tržaški Nemci. Podpirajo laške liberalce samo zato, da bi z njihovo pomočjo uničili in potisnili v ozadje Slovence, katerih se boje kot Lahov. Nato pa bi seveda obrnili Nemci svojo sulico proti Lahom, nakar naj bi se uresničile s pomočjo vlade njihove fantastične sanje, zagospodariti na Goriškem in na slovenskem Primorju. To je sicer smešno, vendar pa je njihova taktika značilna za nje in za Lahe. Oba sta zagrizena sovražnika napredujočega Slovanstva, oba sta med sabo huda rivala in stopata previdno z eno roko v roki drugega, z drugo roko pa skrivata meč, ki naj bi udaril svojega zaveznika. Z rezerviranim obžalovanjem konstatira veliko nazadovanje laško liberalne kamore na Goriškem, ki je padla od zadnjih volitev za 1321 glasov. Znatno pa je naraslo število socialno demokratičnih glasov z razvojem industrije. Ustavi se pa jim pero, ko je treba zapisati, zakaj napredujejo vkljub vsem nasiljem od strani vlade, Nemcev in posebno Italijanov Slovinci. Tu je meja, preko katere ne morejo, tu je slovenski jez, ki ga ne preskočijo laški in nemški naskoki. Ker torej ne morejo navesti pravega vzroka naraščanja Slovanstva, postanejo nesramni in si predrznejo imenovati pošten slovenski napredek korupcijo. Skrajna nesramnost je to in Slovinci na to nesramnost najboljše odgovore, če zbero vse moči in pokazejo skupno in edini laško-nemški kamori vrata iz slovenskega ozemlja.

Neznano kam je izginil na Opčinah Ivan Marija Sosič. Odšel je od doma v torek jutraj in se še ni vrnil. Iščejo ga že cel čas po okolici, toda dosedaj niso našli o njem še nobene sledi.

Solnčarica. V ljudski kopeli v Trstu je zadela včeraj nekega moškega solnčarica. Odpeljali so ga v bolnico. Ker mož ne more govoriti, do sedaj še niso dognali, kdo je ponesrečenec.

Zastrupljen z gobami. Rodbina Karla Lacknerja v Trstu se je zastrupila z gobami, katere so kupili pri branjevcu v ulici Lazzaretto vecchio. K sreči je prišel pravočasno zdravnik, ki jih je rešil.

Beg skozi okno — policiji v naročje. 30 letni natak Haberle v Trstu se je seznanil kot dijak s prostitutko Kverberjevo. Začel je zamerjati študije in je postal nazadnje natak. Živel je silno neredno, zaslužil je malo, nadlegoval pa je vedno svojo staro ljubico za denar. Ker mu dekle ni hotelo in tudi ni moglo vedno ustreči, je postal mož nasilen. Tako je prišel k nji tudi predvčerajšnjem in zahteval denar. Ker pa mu je ona to prošnjo odrekla, je začel razbijati po sobi, končno pa jo je napadel in ji zagrozil, da jo ubije. Dekle je začelo klicati na pomoč. Haberle se je zbal in je skočil, v strahu da ne bi prišel v roke stražnikom, skozi okno prvega nadstropja na cesto. Priletel pa je nesrečno tik pred stražnika, ki je hitel na klice v hišo. Pri padcu se je lahko poškodoval, prepeljali so ga na rešilno postajo, kjer so ga obvezali in odvedli nato v zapor.

Iz temnih kotov Starega mesta. Kot neukusen roman se bere sledeče v kratkem povedano poročilo: V petek okoli polnoči pridruva v samotne, umazane skrivnostne ulice Starega mesta tržaškega lepa kočija. Ustavi se pred tolerančno hišo št. 45. Iz kočije stopi elegantna dama, za njo pa tri čedno oblečena mlada dekleta. Pred težimi vrati so dekleta obstale in ena vzklikne z glasom začudenja v nemškem jeziku: „Ali to naj bi bilo naše prenočišče?“ Dama vodnica je odgovorila s pomirljivim bolj tihim glasom: „Samo začasno, jutri pojdemo v moje vilo.“ — Za kandelabrom bližnje svetilke je stal stražnik, ki je slišal ta kratek, toda za njega značilen pogovor. Ženska družba je izginila v hišo, stražnik pa na policijo. — Kmalu nato je prišel v hišo policijski uradnik in zahteval od gospodinje tolerančne hiše, 32letne Barbare Pussich iz Trsta, pojasnilo o glede onih 3 deklic. Gospodinja je odgovorila, da jih ni več pod njeno streho, kar se je po natančni preiskavi izkazalo za resnično. Stvar se je završila sledeče: Deklice, ki so iz Galicije in sicer 20letna Tekla Vosna, 20letna Mihaela Jajskuš in 19letna Petronela Karpinska, so uvideli, ko so vstopile, da so zapeljane in ogoljufane in so začele energično zahtevati, da se jih izpusti. Toda babnica jih je zaprla v malo sobico in jim zagrozila, da se jim zgodi lahko velika neprijetnost, če ne molče. Tam so začela dekleta jokati, tolči in razbijati in klicati na pomoč. To je slišal neki gospod, ki je vdril v hišo in zahteval pojasnila. Ko mu je babnica povedala, za kaj gre, je ta zahteval, da mu takoj izroči vse tri mladenke, ker gre sicer na policijo in ovadi celo zadevo. Babnica se je te grožnje tako

ustrasila, da je izpustila dekleta, katera je peljal neznanec v neko restavracijo v ulici Felize Venezian in jim je preskrbel pošteno prenočišče. — Policija je našla rešitelja in tudi rešena dekleta, ki so izpovedale sledeče: Pri neki posredovalnici v Galiciji smo iskale službe. Najela nas je bogata gospa, baje soproga visokega vojaškega dostojanstvenika — pokazala nam je tudi njegovo železniško legitimacijo s fotografijo — in nas odpeljala najprej na Dunaj in od tam v Trst. Policija je poslala dekleta domov. Dalje je policija zaprla omenjeno tolerančno hišo in aretirala lastnico hiše. Našla je tudi premeteno zvodnico, ki je lastnica tolerančne hiše v ulici Beccherie. Policija je aretirala tudi to babo in njenega moža. Obe aretiranki sta tudi na sumu, da sta povzročili pri neki deklici abortiranje, vsled česar leži dotično dekle na smrtni postelji v tržaški bolnišnici.

Reška kriza — vmešavanje Italije. Vest, da hoče laški konzul grof Cacci Dominini demisionirati in sicer zaradi izгона bivšega reškega podžupana dr. Baccicha, ki je bival v zadnjem času v Anconi, se še ne potrjuje. Res pa je, da se vrše glede te afere diplomatska pogajanja med Italijo in Avstrijo. Vendar pa ta pogajanja ne bodo končana pred oktobrom. Posebno se zanima laška vlada tudi za nove odredbe glede tujcev na Reki, in to v prvi vrsti zaradi tega, ker se je tu pokazal že prvi bič proti laški komori, dasi se vežejo Nemci tako radi z Lahi droti Slovincem in Hrvatom in ker je na Reki veliko število laških podanikov.

Dnevne vesti.

+ Klerikalci in deželna zastava. Vest, da nameravajo klerikalci ob času katoliškega shoda razobesiti na deželnem dvorcu zastave v barvah starih kranjskih stanov, je povsem resnična. Toda moti se, kdor misli, da se bo to zgodilo samo iz »obzirnosti« nasproti Poljakom, da bi se ne vznemirjali, ako bi kranjske deželne in slovenske narodne barve slučajno zamenjali z rusko narodno zastavo. Stvar pa tiči mnogo globlje. Klerikalci, odnosno gospodje, ki vedre in oblačijo v deželnem odboru, nameravajo sploh sistematično uvajati zastavo starih kranjskih stanov na Kranjskem in tako polagoma iztisniti iz uporabe oficijalno deželno zastavo belo-modro-rdečo, češ da se le-ta preveč zamenjava s — srbsko in rusko narodno zastavo. Gospodje klerikalci seveda pozabljajo pri tem, da je kranjska deželna zastava tudi narodna slovenska, da je ta zastava emblem slovenske narodnosti, prapor, pod katerim so se vrsili vsi naši narodni boji, odkar smo vstopili v politično življenje in se jeli zavedati svojega jezika in svoje narodnosti. In to častljivo, vsakemu poštenemu Slovincu kakor punčica v očesu ljub in drago zastavo, to znamenje naše slovenske in slovenske narodnosti, to prico naše tužne prošlosti in oznanjevalko naše lepše in boljše bodočnosti hočejo sedaj naši klerikalni brezdomovinci odstraniti in odpraviti! Naj le poskusijo: če so si na kaki stvari skrhali zobe, na tej si jih bodo čisto gotovo, zakaj eno je čisto sigurno, da bodo v obrambi slovenske narodne in kranjske deželne zastave edini vsi Slovinci, ne glede na politično njihovo prepričanje!

+ Nov načrt rešitve jugoslovanskega vprašanja v Avstro-Ogrski. Ladislav Boross, sicer neznan ogrski politik, je objavil v »Frankfurter Zeitung« dolg članek o jugoslovanskem vprašanju v Avstro-Ogrski in podaja na koncu praktični načrt, kako naj bi se to vprašanje rešilo. Pisatelj opozarja, da mora biti po dosedanjih dogodkih na Balkanu rešeno tudi jugoslovansko vprašanje v naši monarhiji in na mesto dosedanjih provizorijev na Hrvaškem, v Dalmaciji in Bosni mora priti definitivna ureditev državnopravnih razmer teh dežel napram ostalemu delu monarhije. Njegov načrt v mnogih točkah soglaša s trializmom, kakor si ga mislijo pri nas, vendar pa se v nekaterih drugih točkah zelo razlikuje od tega načrta. Po načrtu Borossom naj bi se srbsko-hrvaške dežele Hrvaška, Slavonija, Dalmacija, Bosna in Hercegovina spojile v eno samo upravno državno telo, ki naj bi poleg Ogrske tvorilo drugo narodno državo v kroni sv. Stefana, obe skupaj pa bi tvorili samostojno celoto proti Avstriji. Nova Hrvaška bi imela svojo lastno delegacijo kakor Ogrska za reševanje skupnih državnih zadev, vsaka delegacija teh dveh držav bi se posvetovala sama za se, glasovali pa bi v skupni seji, tako da bi skupno tvorili protitežje avstrijski delegaciji. Iz ozemlja nove Hrvaške bi bila izvzeta Reka z ozemljem, ki bi ostala ogrsko pristanišče in ki bi s posebnim pogodbo imela zajamčeno železniško zvezo z Ogrsko. Ogrskim

kraljestvom bi morala biti nova Hrvaška tesno zvezana s carinsko unijo, kakor tudi z drugimi institucijami gospodarskega značaja. Ustanovitev samostojne hrvaške države smatra pisatelji za mogočo in uspešno. Z ustanovitvijo te države bi bila preprečena negotovost na južnih mejah in za Jugoslovane bi bilo ugodno, če bi imeli na Balkanu svoje samostojne države, v Avstro-Ogrski pa bi imeli pravico skupaj odločevati o državnih vprašanjih. Narodna hrvaška država bi okrepila pozicijo Madžarov v državi, kajti Hrvaška kot agrarna dežela s svojo še mlado industrijo bi podpirala proti industrijski Avstriji madžarske interese. Ustanovitev samostojne Hrvaške v okviru krone sv. Stefana je mogoča na podlagi dosedaj veljavnih zakonov, kajti združitev Dalmacije s Hrvaško in Slavonijo se pripuša že v oktobrskem diplomu in v ogrsko-hrvaški nagodbi iz l. 1868. Da pa pripada Bosna pod krono sv. Stefana, na to sklicuje osnova zakona o aneksiji Bosne in Hercegovine, ki je bila predložena ogrskemu parlamentu. — Ta načrt popolnoma odgovarja madžarski prepotenosti in domišljavosti. Ona politična svoboda samostojne velike Hrvaške bi bila ravnotaka kakor je svoboda sedanje Hrvaške — namreč igrača v rokah madžarskih oligarhov. Po tem načrtu bi pa bili obenem tudi avstrijski Slovani izročeni na milost in nemilost avstrijskemu nemštvu. Iz te moke ne bo kruha.

+ Nemci se jeze, ker dobivajo slovenski listi brzojavke srbskega tiskovnega urada v Beogradu o dogodkih na Balkanu. Zlasti je hud zaradi tega »Grazer Tagblatt«, ki je stvari danes posvetil celo poseben članek. V tem članku piše med drugim: »Dne 11. julija je »Slovenski Narod« priobčil več kolona dolgo brzojavno poročilo iz Beograda in omenil v uvodu izrecno, da se je sam obrnil na omenjeni tiskovni urad s prošnjo, da bi se točno pojasnil potek srbsko-bolgarskih bojev. Brzojavka je bila podpisana: Srbski tiskovni urad. Milan Marjanović. Ta način preskrbljevanja slovenskih listov z vestmi iz Srbije je nesporno uspeh v zadnjih letih na raznih krajih in tudi v Beogradu prirejenih slovanskih časniškarskih kongresov, ki jih predstavljajo slovenski politiki kot docela nedolžne.« K tej jeremijadi graškega lista pripominjamo, da se vsak list, ako hoče stati na višku svoje naloge, trudi, da dobiva vesti, ako mogoče, iz prvega vira; da pa je srbski tiskovni urad glede sedanjih dogodkov na Balkanu — ne oziraje se na njegovo po dogodkih samih potrjeno in dokazano notorično resnicoljubnost — prvi vir, to je menda jasno vsakomur, ako tudi ni žurnalist. Povsem umljivo je torej, da priobči naš list brzojavne vesti srbskega tiskovnega urada prav tako, kakor poročila c. kr. korespondenčnega urada in prepričani smo, da bi te brzojavke z največjim veseljem priobčeval tudi »Grazer Tagblatt«, samo ako bi jih dobil. Ker pa teh brzojavk ne dobi, zato sedaj otersa svojo onemoglo jezo nad slovenskimi listi, posebno pa nad »Slovenskim Narodom« prav po nežurnalistovski sumničenjem, kakor da bi bilo priobčevanje brzojavnih poročil srbskega tiskovnega urada že — veleizdaja! Abderistvo!

+ Doma in na tujem ali pa teorija in praksa. Včerajšnji »Slovenec« na dolgo in široko poje slavo dr. Lenardu ter opisuje pojedine, na katerih so razni poljski učenjaki in neučenjaki v deveta nebesa nebesa povzdigovali dr. Lenarda. Čudno pa se nam zdi, da je prišel dr. Lenard kar naenkrat v tako veljavo pri »Slovencu«. Vsaj še ni dolgo, ko g. Stefe ni smatral dr. Lenarda za učenjaka, temveč za človeka, ki zasluži, da se ga pretepe. Spominjamo se, ko je dr. Lenard sam pripovedoval, da ga je hotel Stefe v »Unionu« preteptati. Menda mu pa ni hotel s tem »handgreiflich« dokazati svojega velikega spoštovanja. Da, da, nemo profeta.

+ Imenovanje. Okrajna komisarja dr. Ivan Vrtičnik in dr. Friderik Luka sta imenovana za niknari pri deželni vladi.

+ Promocija. Jutri v soboto bo na češkem vseučilišču v Pragi promoviran g. Tomo Tollazzi, avskultant pri dež. sodišču v Pragi, za doktorja prava. Čestitamo!

+ Jakob Pretnar, mestni učitelj v Ljubljani, je danes ponoči v dolgotrajni bolezni v 56. letu svoje dobe umrl. Pokojni učitelj Pretnar je bil značajan mož, ki je užival tako med svojimi stanovskimi tovariši, kakor splot v vseh krogih najsplošnejše simpatije. V napredni učiteljski organizaciji je z vno in ljubeznivo opravljal več važnih in odličnih poslov. — Pogreb se vrši v soboto poldnevno ob pol 6. z deželne bolnice na

pokopališče k Sv. Križu. — Bodi značajnemu slovenskemu učitelju blag spomin! Rodbini naše iskreno sožalje.

— Za srbske in črnogorske ranjence je poslal knjigovodja Mestne hranilnice ljubljanske, gosp. Fran Pretnar, 10 K. Hvala lepa! Denar izročimo njegovemu namenu.

— IV. sestanek avstrijskih jugoslovanskih naprednih učiteljskih abiturientov in abiturientek se vrši danes v Ljubljani in sicer v Narodnem domu. Zbrali so se na ta, za naša naša učiteljski, za odgojo naše dece za dobrobit našega naroda velepomemben sestanek dom. učiteljskičniki in učiteljskičnice iz Ljubljane, katerim so se pridružili tudi zastopniki iz sosednih dežel Istre, Primorske, Štajerske in Koroške. — Zborovanje je otvoril tovariš gosp. Rojina, predsedoval pa mu je gosp. Erjavec. Pozdravil je vse navzoče, posebno tuje goste, predvsem pa zastopnika mesta Ljubljane, gosp. župana dr. Ivana Tavčarja, zastopnika učiteljskega društva, g. Črnigoja, predsednika Zveze jugoslovanskih avstrijskih društev, g. Jelenca, zastopnike profesorjev in zastopnike drugih korporacij. — Pozdravu se je odzval kot prvi govornik župan ljubljanski dr. Ivan Tavčar, ki je poudarjal pred vsem, da se napredna stranka dobro zaveda velikega kulturnega pomena dobrega učiteljstva in ga smatra za stran, ki je velikega pomena za razvoj vsakega naroda. Zato mu pripozna tudi v polni meri njegovo socialno stališče in prizna tudi njegove socialne potrebe in pravice, med tem, ko hoče postaviti nazadnjaška učiteljstvo na nivo farovski hlapcev. Zato si pa morajo učiteljskičniki obdržati to zavest in prepričanje, da pripada ravno učiteljstvo k stanu, ki je za narod najvažnejši. Glede žalostnih učiteljskih razmer na Kranjskem stojimo na stališču, da je treba storiti vse, da se odpre učiteljstvu boljša doba. To našo željo pa naj podpirajo tudi učiteljskičniki sami, da se čim preje vresniči pred vsem s tem, da ostanete zvesti svojemu in napredku slovenskega naroda. Pozdrav g. župana je bil z viharim odobravanjem sprejet. Nato so pozdravili zborovalce gg. Črnigoj v imenu učiteljskega društva, Jelenca, predsednik Zveze jug. avstr. učiteljskih društev, profesor Reiser v imenu profesorjev in zastopnik iz Hrvaške Ante Rubiša iz Kastve. — Pismo sta pozdravila zborovalce ravnatelj moškega učiteljskega v Gorici, g. Viktor Bežek, in g. Ljud. Pivko iz Maribora. Tem pozdravom so sledili referati: gosp. Erjavec: Ljubljana in sicer o gibanju in stanju slovenskega učiteljskega naraščaja; g. Ante Rubiša iz Kastve: o istrskih razmerah; g. Vlad. Rojina iz Ljubljane: o stiku učiteljstva s starši in rodbino in g. Čepič iz Maribora: »Naša pot«. — Po prvem predavanju je predlagal g. Mesojedec iz Ljubljane sledeče soglasno in z odobravanjem sprejete resolucije: Učiteljski naraščaj, zbran na IV. sestanku avstrijskih jugoslovanskih naprednih učiteljskih abiturientov in abiturientek dne 18. juli t. l. v Narodnem domu v Ljubljani, pozivlja: I. Učiteljski naraščaj na vseh avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih, da deluje tudi v bodoče v započetni smeri. Učiteljstvo in učiteljske organizacije se pa pozivlja, naj tudi nadalje podpirajo vsestransko svoj naraščaj. II. Vodstvo Zveze se naprosi, da vzame v oskrbo Učiteljski sklad, hranilno knjižico pa naj shranjuje vedno tačasni predsednik Zveze. Namenjen je sklad izključno v podporo napred. učiteljskim in učiteljskičnicam pri njihovi samoizobrazbi in gibanju, pred vsem v prirejanje abiturientjskih sestankov, kadar jih prireajo skupno vsaj vsi slovenski učiteljskičniki. Vodstvo Zveze se pozivlja, če je pripravljeno oskrbovati ta sklad in ga vporabljati tudi izključno v ta namen. III. Predvsem se pozivlja pa še srbsko-hrvaški naraščaj in učiteljstvo, da delujejo v vseh oziirih v enaki meri in vzajemno s slovenskim. Vsled nastalih zaprek se jutrišnje zborovanje ne vrši. Predsednik zborovanja se je nato s toplimi besedami zahvalil vsem udeležencem tovarišem, predvsem gostom, posebno pa vsem zastopnikom raznih korporacij in vsem podpornikom. Zaključil je zborovanje s pozivom, da stopijo vsi neustrašeni, čvrsti in samozavestni kot močna falanga v novo življenje.

Vsprejem v mornariško podčastniško šolo. C. in kr. poveljništvo mornarske podčastniške šole bode sprejemalo dečke, ki so dovršili ljudsko šolo in sicer v starosti od 14. do 17. leta v omenjeno šolo v Šibeniku. V to je potreba dovolila in reverza staršev ali varuhov, pravstvenega spričevala in znanje ljudskoškolskih predmetov in zdravniškega spričevala kakega vojaškega zdravnika. Dečki morajo biti dovolj krepki, dobrega vida ter morajo v to svrhu

napraviti v Pulju ali Šibeniku vsprejemni izpit. Šolski pouk traja dve leti, potem se gojenci pa oddele po vojnih ladjah. Če dobro izdelujejo, dobe vsako leto mesec dopusta (v avgustu). Med poukom jim plačuje erar po 16 K mesečno, s katerimi jim vodstvo napravlja vse potrebščine ter dobe vsa mesec obračun. Poučujeta se poleg drugih predmetov tudi nemščina in srbohrvaščina. Po dosluženih letih dobe uradniška mesta, še preje pa lahko vzamejo odpravnino, ki je precej visoko odmerjena. Natančnejše se poizve pri nadomestnih vojaških poveljstvih.

Vodovod namerava se graditi v Stražišču pri Kranju, Mavčicah, Stari Loki in Škofji Loki. — Pretečno nedeljo so posestniki teh krajev na shodu v Smartnem soglasno sklenili, delati na to, da se vodovod v najkrajšem času dogradi. — Za načelnika pripravljalnega odbora izvoljen je bil deželnosodni svetnik v pokoju in veleposestnik vitez Strahl iz Stare Loke.

Nesreče. Hlapec Čarman je peljal po državni cesti obložen voz. Nasprosti pridrvi avtomobil, katerega se je konj ustrašil. Hlapec je konja udarjal, pri tem pa je prišel pod voz ter zadobil težke poškodbe. — Pri Janezu Zupanu, po domače Oreharju, v Srakovljah pri Kranju, podirali so pretečene dni pri hiši zid. Naenkrat se zid prevrne na poleg stoječega 38letnega gospodarja ter mu levo nogo na treh krajih zlomi. Prepeljali so ga v deželno bolnico v Ljubljano, kjer je včeraj umrl. Truplo so prepeljali na pokopališče v Predosljih. Umrlj zapuščila ženo in tri otročiče.

Iz Begun v Gorenjskem. Včeraj, 17. t. m., je tu nenadoma premrnil, po celi Gorenjski znani, občepriljubljeni, vsakoletni letovišar, c. ruski svetnik profesor Adolf Jakšič. Zadela ga je srčna kap. Bil je z dušo in telom navdušen Slovan. — V miru počivaj, blaga duša!

Zemlja se je vrdla, pravzaprav mestni tlak pred Fichtenauovo hišo, v Novem mestu pravi tisti hip, ko je Ferličev konj stopil na dotično mesto. Konju se ni ničesar zgodilo. Najbrže je na dotičnem kraju odvodni kanal.

Vrel gulaž v hrbet. V delavski kuhinji nasproti novomeški postaji so kuhali gulaž za večerjo. Nekemu delavcu, ki hoče poleg gulaža imeti tudi veliko krompirja, se je za malo zdela, da je fant, ki pomaga v kuhinji, napravil za gulaž premalo krompirja. Vzame posodo, v kateri je gulaž še vrel, pa jo zakadi fantu v hrbet, tako, da si je revež ves hrbet opek. Dotičnega krompirjevega prijatelja bodo zdaj poslali na — ričet, kjer bo tudi malo krompirja.

Prizidek novomeške postaje je izvzemši malega dela v sredi, že pokrit. Ampak sicer pa je ta prizidek tak nestvor, da je z ozirom na tako važno glavno postajo škandal, da so ga sploh zgradili. Skazil je popolnoma obliko in simetrijo starega postajnega poslopja ter izgleda kot kakšna na staro višje poslopje naslonjena nizka baraka.

Žrtev ljubosumnosti. Kakor smo že poročali, so v bolnico usmiljenih bratov v Kandiji pripeljali železniškega delavca s sprestreljenimi pljuči. Ko je prišla k njemu sodna komisija, vsled bolečin ni mogel govoriti. Zdal se le se je zvedelo, da je ustreljen delavec postal žrtev ljubosumnosti in da se piše Simon Juretič, 22 let star, rodom Hrvat. V neki kantini blizu Semiča služi za natakario neka Franciška Rauch, v katero je bilo več železniških delavcev zaljubljenih. Med zaljublenci sta bila tudi vstreljeni Juretič in Rožetovič iz Brinja. Rožetovič je bil v punco tako zaljubljen, da je nagrozil, da vsakogar, ki bi se punco predrznil je pogledati, kar na mestu ustreli. Te grožnje pa Juretič ni resno smatral. Baje je natakario Juretiča imela še posebno rada. To je Rožetoviča tako vžejalo, da je proti Juretiču trikrat ustrelil; en strel ga je zadell v levo roko, druga dva v hrbet tako, da je ena krogla šla v smeri proti vratu, druga pa proti pljučam, ki jih je tudi ranila. Juretič, če že ni, bo vsled strele v pljuča najbrže umrl.

Nova proga avtomobilne vožnje. Iz večjega števila članov se je ustanovil na Rakeku Konzorcij za avtomobilno zvezo iz Rakeka na Cerknico, čez Bloško polico, skozi mesto Lož-Stari trg v Babno polje do hrvaške meje v Prezidu, in za okolico, ter začne že s 1. avgustom letos z moder, opremljenim Puchovim avtomobilom za 12 oseb, voziti dvakrat na dan. Veselo pozdravljamo to podjetje, ker nam bode s prijetno, moderno ter naglo vožnjo zvezala oddaljeno hrvaško mejo s slovensko zemljo. Rojakom, posebno pa tujcem bode odprla ta proga s prijetno naglim potovanjem dvakrat na dan vse naravne krasote in romantični svet rakovske, cerkniške ter Loške doline v dolžini 50 km. Obenem se je tudi že osnoval odbor, ki bode še

turo iz Prezida do Čabra z avto zvezal ter nam odprl zanimiv svet skozi Plešce in Oslinico do železniške postaje v Delnicah. Od Čabra do Delnic vozi že avto redno dvakrat na dan, in tako bode proga čez 100 km od železniške postaje Rakek do železniške postaje Delnice-Reka-Zagreb zvezana.

Kinematograf »Ideal«. Danes specialni večer s sledečim sporedom: 1. Žvižg zna telovaditi. (Komično.) 2. Poslednja pesem. (Drama.) 3. Mattehörn. (Potovalni film.) 4. Taborjenje angl. prostovlj. konjice. (Naravni posnetek.) 6. Leopardska kraljica. (Drama.) 7. Opoprana povest. 8. Stare matere uspravka. (Nordiskfilm. Drama v treh dejanjih s Psylandrom v glavni vlogi.) 9. Tontolini in dvoje devic. (Velekomično.) — Jutri, v soboto, senzacijska drama Bele lilije.

Ne hodite na počitnice, predno ne zavarujete svojega stanovanja zoper tatvinno pri banki »Slaviji« v Ljubljani.

Telefonska in brzojavna poročila.

Bratomorna vojna na Balkanu.

Posredovanje vesil. — Situacija.

London, 18. julija. Reuterjev urad poroča, da hočejo vesile posredovati v Sofiji, Carigradu in Bukarešti. V Sofiji hočejo zahtevati, da odpošlje Bolgarska svojega zastopnika k skupni konferenci balkanskih ministrskih predsednikov. V Carigradu hočejo zahtevati, da ustavi turška vojska prodiranje preko črte Enos-Midia. V Bukarešti hočejo nasvetovati, da naj Romunska ne stremi po zasedenju Sofije. — V diplomatičnih krogih vlada popolna negotovost glede romunskih in turških namenov. Carigradske vesti, ki namigujejo turški pohod proti Odrinu so v Londonu neprijetno presenetile, zlasti ker je turška vlada zagotovila, da bo ustavila operacije ob črti Enos — Midia. V pohodu proti Odrinu samem ne vidijo vzroka za vznemirjenje, ker je popolnoma gotovo, da so vesile odločene preprečiti uničenje Bolgarske in Turčije eventualno prisiliti, da se umakne iz Odrina. Polozaj je kompliciran in neprijeten, nevaren pa ni.

Dunaj, 18. julija. Informirani krogi zatrjujejo, da se je bolgarski car poleg tega, da se je obrnil od kralja Karla, obrnil tudi na vladarje evropskih vesil z brzojavno prošnjo, da naj ohranijo dobrohotno pomoč njegovi domovini, ki jo je zadela tako težka katastrofa. Car Ferdinand se je obrnil pred vsem na avstrijskega cesarja.

Dunaj, 18. julija. Francoska in ruska vlada sta včeraj storili pri romunski vladi energične korake, s katerimi sta svarili romunsko vlado pred nadaljnjim prodiranjem romunskih čet na bolgarsko ozemlje, češ da to postopanje prav lahko vzbudi velik nemir v celi Evropi. S tem korakom Rusije in Francoske je prišla balkanska kriza v akuten stadij.

Rim, 18. julija. »Tribuna« poroča iz Petrograda in Londona, da so Francoska, Angleška in Rusija sklenile svariti Turčijo, da naj na vsak način respektira mejo Enos-Midia, ker bi bile sicer te države prisiljene jo k temu prisiliti. Istočasno so poudarile države tripelentente v Bukarešti, Belgradu in Atenah neobhodno nujnost, da se vojaške akcije ustavijo, ker bi tripelentente ne mogla trpeti nadaljnjega poniževanja Bolgarske. »Tribuna« poroča ob enem, da ta zadnji korak z vsjo odločnostjo podpira tudi Avstrija.

Prodiranje Srbov.

Belgrad, 18. julija. (Srbski tiskovni urad »Slov. Narodu«.) Z bojišča zadnje štiri dni skoro ni bilo poročil. Sedaj se poroča, da so Bolgari pred Krivo Palanko napadli levo srbsko krilo. Bili pa so premagani. Sicer ni bilo večjih operacij.

Danes poročajo, da so Bolgari z veliko silo napadli srbsko pozicijo Bosilovgrad, ki leži 20 km oddaljen od srbske meje na bolgarski zemlji severno od Kjustendila. Dasiravno pa Srbi niso uporabljali večjih čet, so odbili vendar vse napade, ki so jih Bolgari izvršili tekom zadnjih dni. Srbske čete so tudi uspešno prodirale na območje črti severno od Krive Palanke. Predvčerajšnjem popoldne ob 4. so Srbi z nasokom zavzeli južni Kamik, sprednjo pozicijo bolgarskega desnega krila pri Kjustendilu. Srbi so sovražnika razbili ter je ta bežal v največji neredu. Bolgari so imeli ogromne izgube. Včeraj so deli srbskega levega krila zavzeli območje strazično Dukat ter se je moral sovražnik umakniti. Tudi drugod so se vršili boji ter stobe skrajne srbske čete sedaj že globoko na bolgarskem ozemlju. Predvčerajšnjem so poskusili Bolgari z večjim oddelkom prodreti preko Dečana in Kladenca,

Srbi pa so jih s krepkim ognjem zavrnili.

V Makedoniji se je začela gonja za bolgarskimi četami. Srbske in grške čete zasledujejo Bolgare proti severu. Bolgari so zapustili prelaz Kresno ter se umikajo proti Dupnici. Srbske operacije zadnjih dni se vrše z matematično točnostjo in opreznostjo ter sigurnostjo.

Belgrad, 18. julija. Srbski oddelki so prodrl 20 km na bolgarsko ozemlje ter zasedli kraj Izvor in porazili Bolgare pri Bosilovgradu. Včeraj so Bolgari napadli Srbe, ti pa so jih po vročem celodnevem boju pogladi nazaj.

Ministrski sestanek v Skoplju.

Belgrad, 18. julija. (Srbski tiskovni urad »Slov. Narodu«.) Včeraj sta se sestala v Skoplju Nikola Pašić z grškim ministrskim predsednikom Venizelosom. Sestanek se je vršil v Skoplju, ker je grški premir smatral to mesto za sestanek ugodnejše kakor pa Niš. Venizelos je prisel v Skoplje preko Bitolja in Veleša. Prednočnim je Venizelos posestil v vagonu vrhovni poveljnik srbske armade vojvoda Putnik, kateja je spremljal polkovnik Lješani, bivši srbski vojaški ataše v Carigradu. Poset je trajal pol ure. Venizelos je nato vrnil Putniku obisk v vrhovni komandi. Na kolodvoru v Skoplju so sprejeli Venizelosa odposlanci srbske armade, grški ataše in grška kolonija. Grškega ministra so spremljali njegov sin, njegov tajnik in neki podkonzul. Na čast grškim gostom je bil ob 9. zvečer banket. Včeraj jutraj je prispel ministrski predsednik Pašić v spremstvu grškega poslanika Aleksandropulosa, bivšega srbskega poslanika v Sofiji, dr. Miroslava Spalajkovića, in načelnika političnega oddelka v ministrstvu zunanjih del, dr. Sajnovića. Jutraj ob 7. se je vršil sestanek v vagonu, trajal je eno uro. Ob 10. se je posvetovanje nadaljevalo in je trajalo do popoldne. Popoldne je bil v vagonu obed, kateremu so prisostvovali vojvoda Putnik in gosposdije iz spremstva. Kakor javlja »Štampa«, se je Venizelos izjavil, da se ne sme prej skleniti proviziorno premirje, — še manj pa pristati na konferenco v Petrogradu, dokler Bolgarska ne sprejme preliminarij in dokler se obvezno ne izreče za to, da zavezniki med sabo rešijo svoje spore brez vmešavanja Evrope in da takoj izvedo demobilizacijo. V Petrogradu se naj rešijo samo vprašanja manjše važnosti. Od Bolgarske je treba zahtevati tudi vojno odškodnino kot jamčevino za to, da bo Bolgarska izpolnila svoje obveznosti. Venizelos je odpotoval iz Skoplja ob 1. popoldne v Solun. Pašić pa zvečer proti Belgradu. Kakor se zatrjuje, se je dosegel med Pašićem in Venizelosom popoln sporazum.

Novi bolgarski kabinet. — Avdičence grofa Berchtolda. — Avstrofilska politika. Novi bolgarski kabinet je sestavljen. Predsedstvo prevzame Radoslavov, zunanje pa Genadijev. Dunaj, 18. julija. »Neues Wiener Tagblatt« poroča iz posebnega vira: Avstrijska javnost o vsebini in pomenu zadnjih avdičenc grofa Berchtolda bo v najbližnjih dneh podučena. Pokazalo se je, da stremi Avstrija za razrešitvijo zapletljave na Balkanu z diplomatičnimi sredstvi, ki imajo vsesok miroven značaj. Bolgarska je z avstrijsko monarhijo vsled mnogih političnih in gospodarskih interesov ozko zvezana in Avstriji ne more biti vse eno, na kak način se reši konflikt z bivšimi bolgarskimi zavezniki v teritorialnem oziru. V avdičenci v Išu se je razpravljalo o stališču, ki naj je monarhija zavzame napram rešitvi tega velikega vprašanja. Stališče Avstrije je bilo popolnoma natančno precizirano. V najbližnjih dneh nastopi popolna jasnost. Samo ob sebi umevno je, da bo Avstrija v kompleksu teh vprašanj upravičene zahteve Romunske tudi z vsjo silo podpirala. Druga avdičenca grofa Berchtolda je bila povzročena po dveh novih dogodkih in sicer po demisiji kabineta Danev in po prodiranju turške armade.

Dunaj, 18. julija. Iz informiranih krogov se nam poroča: Pred nekaj dnevi je obiskal bolgarski poslanik na Dunaju Sabašev zunanjega ministra Berchtolda. Prosil ga je v imenu bolgarske vlade pomoči. Grof Berchtold je opozoril bolgarskega poslanika, da se je Bolgarska popolnoma zaupala Rusiji, vsled česar je Avstriji nemogoče zavzeti se za bolgarske interese, dokler je na krmlu rusofilskega kabineta. Vsled tega je podal kabinet Danev demisijo. Še le prelom s politikom, ki jo je zastopal ta kabinet, je omogočil, da se je Avstrija zavzela za Bolgarsko. Vsled poročila poslanika Sabaševa se je izvršila v Sofiji izprememba v vladi, ki jo je opozicija po daljšem obotavljanju sprejela. Prvi korak, ki ga bo storila nova bol-

garska vlada, bo, da se sporazume z Romunsko, kakor so ji to na Dunaju nasvetovali. Radoslavov kabinet računa na skorajšnjo poravnavo z vlado v Bukarešti in se nadeja, da bo morda potem Bolgarski mogoče nadaljevati vojno proti Srbiji in Grški.

Sofija, 18. julija. Avstrijski poslanik v Sofiji, grof Tarnovski, se je odpeljal na Dunaj, njegovemu potovanju se pripisuje velik pomen.

Brzojavka carja Ferdinanda kralju Karlu.

Sofija, 18. julija. Vlada in kralj so se obrnili v direktni brzojavki na kralja Karla romunskega s prošnjo, da naj ukaze ustavi nadaljne operacije romunske armade. Romunska vlada naj sporoči, pod katerimi pogoji je pripravljena ustaviti sovražnosti.

Bukarešta, 18. julija. »Univerzal« poroča, da je kralj Karel že odgovoril na brzojavno prošnjo carja Ferdinanda. Brzojavka naglašja, da naj Bolgarska natančno precizira pogoje, pod katerimi hoče skleniti preliminarji mir ne samo z Romunsko, temveč tudi z ostalimi balkanskimi državami. Sklep miru se more izvršiti le istočasno z vsemi strankami, šele takrat bo mogla tudi Romunska ustaviti svoje operacije.

Bukarešta, 18. julija. Listi poročajo, da dospe danes bivši bolgarski predsednik Gešov preko Dunaja v Bukarešto.

Bukarešta, 18. julija. Po sprejemu brzojavke bolgarskega kralja se je vršil izredni ministrski svet, ki se je pečal z vprašanjem odgovora. Po ministrskem svetu se je odposlalo važno sporočilo v glavno taborišče kralju Karlu. Zatrjuje se, da se vrne kralj v par dneh v Bukarešto.

Car Ferdinand pobegnil?

Budimpešta, 18. julija. Tu so razširjene vesti, da je bolgarski car Ferdinand s prestolonaslednikom Borisom že prispel na svoj ogrski grad na Poprat Falki. Vest se demantira.

Srbija in Turčija.

Dunaj, 18. julija. »Jugoslovanska korespondenca« poroča baje iz podučene srbskega vira v Carigradu: Odposlanstvo srbskega specialnega odposlanca Pavlovića v Carigrad je imelo dobre posledice. Na več konferencah, ki jih je imel Pavlović z ministrskim predsednikom princem Said Halimom in z ministrom za notranje zadeve Talaat begom, so bile končane vse formalnosti glede protokolov o preliminarjem miru in dodatni protokol, čegar ratifikacijo je pričakovati v najkrajšem času. Srbija bo poslala nato v Carigrad kot svojega poslanika zopet Nenadovića.

Razpad Balkanske zveze.

Frankobrod, 18. julija. »Frankfurter Ztg.« piše, da so na Dunaju prepričani, da je definitivni razpad Balkanske zveze gotova stvar. Na Bolgarskem se je izvršil preobrat sistema v avstrofilskega smislu. Le turško prodiranje še vznemirja. Ni izključeno, da zasede Turčija Odrin, kar bi imelo za posledico nove homatije.

Sofija odrezana od sveta. — Srbska pošta in brzojav.

Belgrad, 18. julija. (Srbski tiskovni urad »Slov. Narodu«.) Včeraj je dobil indirektno iz Sofije ministrski predsednik Pašić brzojavko urednika Načovića, ki protestira v imenu tisočev tujcev, odtrganih od sveta proti temu, da Srbija zadržuje pošto za Bolgarsko ter prosi, da se najde način, da prihaja pošta na Bolgarsko. Z merodajnega srbskega mesta pa se tem potom izjavlja, da je Bolgarska sama že pred 15 dnevi prekinila vsako poštno in brzojavno zvezo s Srbijo in preko nje in da gre do zato brzojavke indirektno in ne preko Srbije pa tudi pošto iz Evrope instradirajo po drugem potu, tako da niti ne pride v Srbijo. Za to pa Srbija ni niti kriva niti nima moči, da bi napravila zvezo tujcev v Sofiji s svetom.

Bolgarska in Romunska.

Bukarešta, 18. julija. Prihodnje dni pričakujejo tu bivšega bolgarskega ministrskega predsednika Gešova, ki živi v Madridu z Romuni velik ugled. O kakih pogajanjih seveda ni govora. Bolgarska more le sprejeti romunsko zahtevo po meji Tutrakan-Balčik.

Sporazum med Bolgarsko in Romunijo.

Bukarešta, 18. julija. V političnih krogih zatrjuje, da je prišlo med Bolgarsko in Romunsko do popolnega sporazuma. Javlja se, da se romunske čete že umikajo za črto Tutrakan-Balčik.

Dunaj, 18. julija. Dementira se vest, da bi bila Avstrija storila v Bukarešti korake v prilog Bolgarski.

Prodiranje romunske vojske.

Bukarešta, 18. julija. Oficijozno se razglša, da so romunske kavalerijske patrulje prodrele že daleč v notranjost Bolgarske.

Turčija je ustavila prodiranje.

Carigrad, 18. julija. Včeraj je imel bolgarski delegat Načović dolgotrajno konferenco z velikim vezirjem. Nato se je vršil ministrski svet. Zatrjuje se, da je dala vlada armadi ukaz, naj se takoj umakne za črto Enos-Midia.

Pariz, 18. julija. »Matin« javlja: Velešile so zagrozile Turčiji, da odpošlje svoje vojne ladje pred Carigrad, ako turška armada ne odneha s prodiranjem preko meje Enos-Midia.

Bolgarske trgovske ladje.

Sebastopol, 18. julija. Sem je dospelo 5 bolgarskih trgovskih ladij pod bolgarsko zastavo.

Pogajanja.

Dunaj, 18. julija. Iz zanesljivega vira se nam poroča, da so vesti, kakor da bi se bil srbski min. predsednik Pašić sestal v Nišu z bolgarskimi odposlanci neresnične. Bolgarska do sedaj še ni odposlala nobenega odposlanca.

Romunski parlament.

Bukarešta, 18. julija. Sesijski romunskega parlamenta je blia zaključena.

Grško prodiranje.

London, 18. julija. Grški kralj Konstantin je dospel v Kavalo. Grki so po 10urnem boju zasedli Nevrokop.

Železniška zveza s Solunom.

Solun, 18. julija. Ob železniški progi Strumica-Krivopal ni videti niti srbskih niti bolgarskih čet. Zveza s Skopljem je pretrgana, mostovi so razdejani.

Prodiranje turške armade.

Carigrad, 18. julija. Včeraj se je vršil ministrski svet, ki se je pečal z vprašanjem, ali naj turška armada prodira naprej ali ne. Ruski prvi dragoman je zahteval od turške vlade v imenu ruske vlade informacije, kako daleč je turška armada že prodrla.

Kolera.

Belgrad, 18. jul. Vsled naraščajoče nevarnosti vsled kolere je bil promet med Belgradom in Zemunom ustavljen. Če se bo kolera v Belgradu še naprej razširjala, se bo ustavil tudi železniški promet.

Albanci.

Skader, 18. jul. Tu sprejemajo vesti o novi vojni z največjo pozornostjo. V Skader je prišlo v zadnjem času mnogo Albancev z gora, katerim so Srbi odvzeli orožje. Število teh Albancev pa se krči od dne do dne, ker se Albanci, če se jim posreči ukrasti ali na drug način dobiti puško in municijo, vračajo v gore. Zlasti je čutili gibanje v Malisiji. Kastrati in Hoti so zagrozili prebivalstvu v Vraki, da jih bodo postrelili, če ne odlože tekom 8 dni svojih narodnih črnogorskih čepic.

Južnoalbanska meja.

London, 18. jul. Glede vprašanja južnoalbanskih mej obstojajo še vedno huda nasprotstva med velešilami, vendar morajo veleposlaniki računati s tem, da sir Edward Grey na vsak način zapusti začetkom avgusta London. Najbrže se bodo veleposlaniki zedinili na to, da bo posebna komisija določila mejo. Avstro-Ogrska pa zahteva, da ta komisija izdela samo detaje.

Napredna zmaga.

Raka, 18. julija. Pri včerajšnjih občinskih volitvah na Bučki je zmagala napredna stranka na vsi črti. Živelci zavedni in nevstrašni napredni volilci!

Bolgarsko-srbska sprava.

Praga, 18. julija. V češkem narodnem svetu je bil stavljen včeraj predlog, da naj se skliče leta 1917 v Pragi slovanski kongres, na katerem naj se zopet spoprijateljita Bolgarska in Srbija.

Ogrska parlamentarna straža.

Budimpešta, 18. julija. V kratkem bo predsednik zbornice Bleöthy poročal cesarju o parlamentarni straži. Afera Gerö je namreč pokazala, da te straže ni mogoče vzdržati v današnji obliki. V vojnem vodstvu prevladuje želja, da naj se sedanja organizacija straže, ki je za vojaštvo neugodna, izpremeni. Vprašanje se bo rešilo najbrže še tekom poletja.

Angleška vojna mornarica.

London, 18. julija. V včerajšnji seji zbornice je podal angleški mornariški minister Churchill sliko pozitivne angleškega vojnega brodograja. Churchill je izjavil: Tekom prihodnjih 9 mesecev dobi Angleška vsak teden po en nov torpedni rušilec. Tekom prihodnjih 12 mesecev dobi vsak mesec po eno novo križarko in tekom prihodnjih 18 mesecev dobi Angleška vsakih 45 dni po en nov nadreadnought. Za vse te ladje je moštvo polnoštevilno. Pomnožitev nemškega vojnega brodograja ne bo dosegla niti polovice angleškega.

Posebni vlak v Ribnici

v nedeljo, odhaja iz Ljubljane ob 7. uri jutraj in se ustavi na Dolenjskem kolodvoru, na Grosupljem, Velikih Laščah in Orteneku. Iz Ribnice odide ob pol 10. zvečer, tako, da bode zveza z južno progo.

Natančnejše podatke naznanijo lepaki, ki se jutri izobesijo, kakor tudi jutrajšnji listi

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 736 mm

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
17.	2. pop.	733.8	13.4	sl. szah.	dež
„	9. zv.	734.3	12.4	sl. jug	„
18.	7. zj.	734.9	13.0	„	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura 12.9°, norm. 19.8°. Padavina v 24 urah 18 mm.

Išče se dobro

2542

nahajališče manganove rude.

Ponudbe v nemškem jeziku z navedbo lege, velikosti in vsebine mangana pod »D. 8338« na Haasenstejn & Vogler A. G., Dunaj I.

Sprejme se

2539

trgovski pomočnik

dober železninar, (le taki se naj oglasijo) pri Franu Plech, trgovina s špecerijskim, železnim in materijalnim blagom v Ribnici, Kranjsko.

Nelzmerne žalosti potrji, naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tugelno vest, da je naša preobara mati, stara mati, prababica in tašča, gospa

2545

Marija Doljan

danes zvečer ob 3/4 11. uri, po kratki mučni bolezn, previdena s sv. zakramenti, v 81. letu, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb prebloge pokojne se vrši v soboto, dne 19. t. m. ob 1/2 4. uri iz hiše žalosti, Graben št. 1, na pokopališču na Žaljah.

Sv. maše za dušnice se bodo brale v frančiškanski cerkvi v Kamniku. Prosi se tihega sožalja.

Kamnik, dne 17. julija 1913.

Egida Orožen roj. Doljan, dr. Jakob Doljan, c. kr. deželosodni svetnik in sodni predstojnik, Minka Berger roj. Doljan, otroci. — Ivana Schmidt vdova Doljan, Toni Doljan roj. Dev, sinovi. — Emil Orožen, c. kr. notar, Otokaz Berger, trgovec, zeta. — Ivka, Milan, Eda, Branka, Minka, Bogomil, Marta in Jelica, vnuki in pravnukinje.

Več spretnih 2509
mizarjev
 za izdelovanje zabojev sprejme takoj „Adria“ pivovarna v Senožečah.
 Zanesljivega in treznega
nadkonjarja
 (Stallmeister) sprejme takoj „Adria“ delniška pivovarna v Senožečah.
 2510

Sprejme se prodajalka
 zmožna slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, vešča špecerijske in manufakturne stroke. Plača po govoru.
 2484
 Ponudbe na upravnishvo „Sl. Naroda“.

Preznanom v najem 2507
 dobro vpeljana trgovina na deželi, ev. z gostilno. — Cenj. ponudbe na upravnishvo „Sl. Naroda“.

Christofov učni zavod
 v Ljubljani 2340
 vpisuje ves mesec julij in september 1913 vsak dan od 12. do 3. popoldne v Sodni ulici 2, I. nadstropje.

Učenka
 s primerno šolsko izobrazbo se sprejme v trgovino mešanega blaga.
 G. Budkovič v Bohinjski Bistrici.
 2486

Gospodično
 za delikatesne in slaščičarske trgovine in zastrkovalnice sprejme Oton Noman v Radovljici.
 2543

Išče se za takoj proti 12%
posojilo 400 K
 do konca aprila 1914. 2526
 Pojasnila daje upravnishvo „Sl. Naroda“.

Albert Drganc, brivec in posredovalec za starine in posvetstva
 v Ljubljani, Franca Joževa cesta št. 1
Edini pooblaščen posredovalec
 za starine za vso deželo, preskrbi tudi cele zbirke, obenem pa tudi posreduje pri prodaji posestev.
 2248

Išče se dober 2468
strojevodja
 izurjen za žago z dvema turbinama, 2 polnima jarmoma (Vollgatter), 4 cirkularnimi, eno cepilno (Spalt) žago in elektriko; znati mora nemško. Služba je v Kočah, Ziljska dolina (Kotschah, Gailtal) na Koroškem. Ponudbe trdki **Bratje Tamburini, Planina pri Rakeku na Kranjskem.**

Gostom, ki dohajajo v Trst, 1351
 se priporoča
hotel Hinko Kosič
 Trst, ulica Carradori št. 15,
 5 minut oddaljen od južnega kolodvora.
Restavracija
 ulica Carradori 18 (vagal ulice Ghaga),

Uradnikom 2264
 aktivnim vseh kategorij
profesorjem in učiteljem
 katerih neobremenjena služnina znaša najmanj K 2300— na leto, dalje
penzionistom
 ki imajo vsaj K 1400— pokojnine, dovoljuje
posojila
 na podlagi življenjskega zavarovanja, proti zaznambi na služnino, oziroma pokojnino na prvem mestu in proti primernemu poročstvu pod najugodnejšimi pogoji na 5—30-letno amortizacijsko dobo

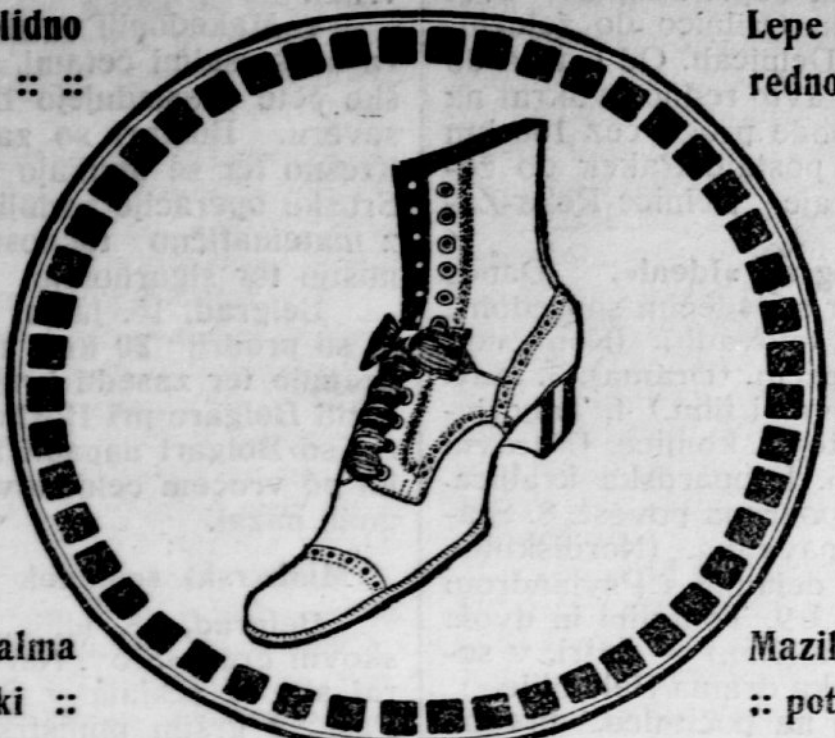
„SLAVIJA“
 vzajemno zavarovalna banka v Pragi. Podrobna pojasnila daje brezplačno „Generalni zastop banko „Slavija“ v Ljubljani“.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

Trpežno, solidno :: blago ::

Lepe oblike, izredno nizke cene

Berson in Palma :: podpetniki ::

Mazilo in druge :: potrebščine ::

Anglo zaloga čevljev, Anton Novak
 Ljubljana, Selenburgova ulica 7.

Narodna knjigarna v Ljubljani
 priporoča sledeče knjige:

Aleš iz Razora. Povest. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 vin., s pošto 20 vin. več.

Atila v Emoni. Romanca. Napisal Ant. Asker. Cena broš. 1 K 40 vin., vez. 2 K 40 vin., s pošto 10 vin. več.

Brodkovski odvetnik. Roman. Češki spisal V. Beneš-Sumavsky. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 vin. več.

Cez trnje do sreče. Roman. Spisal F. Senčar. Cena broš. 1 K 20 vin., vez. 2 K 20 vin., s pošto 20 v. več.

Greh in smeh. Zabeljene in osoljene kratkočasnice. Zbral Tinček Hudaklin. Cena 1 K, s pošto 10 v. več.

Gospod Žabar. Humoristično-satirične in resne slike iz sedanosti. Spisal Luigi Calco. Cena broš. 80 v. s pošto 10 vin. več.

Gospod Bucek. Humoristično-satirične in resne slike iz sedanosti. Spisal Luigi Calco. Cena broš. 70 vin., s pošto 10 vin. več.

Kralj Matjaž. Zgodovinski roman. Spisal Fran Remec. Cena broš. 2 K, vez. 3 K, s pošto 20 v. več.

Lepi stricek. (Bel-ami). Roman. Francoski spisal Guy de Maupassant, prevlel Oton Župančič. Cena broš. 3 K 50 v., vez. 4 K 70 v., s pošto 20 vin. več.

Ljubezen in junaštva strahopetnega praporščaka. Zgodovinska povest. Cena broš. 80 vin., vez. 1 K 60 v., s pošto 10 v. več.

Ljubezen Končanove Klare. Zgodovinski roman. Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več.

Libera nos a malo. Zgodovinski roman. Spisal Vladimir Vesel. Cena broš. 1 K 40 v., vez. 2 K 20 v., s pošto 20 v. več.

Mali lord. Roman za mladino in odrasle. Angleški spisal F. H. Burnett. Cena broš. 1 K 60 v., vez. 2 K 60 v., s pošto 20 v. več.

Mina. Socijalni roman iz ljubljanskega življenja. Spisal A. P. Rušič. Cena broš. 1 K 20 v., vez. 2 K, s pošto 20 v. več.

Najhujši sovražniki. Spisal Rado Murnik. Cena 60 vin., s pošto 70 vin.

Narodni kataster Koroške. Spisal Ante Beg. Cena 60 v., s pošto 70 v.

O dostojnosti. Spisal Rozman. Cena 70 v., s pošto 80 vin.

O službeni pogodbi trgovskih pomočnikov in drugih delojemalcev v podobnih službah. Cena 50 v., s pošto 10 v. več.

Obrtni red drž. zakonika št. 89 z dne 16. avgusta 1907. Cena 1 K, s pošto 20 vin. več.

Osnovni nauki o narodnem gospodarstvu. Spisal Valentin Žun. Cena 3 K, s pošto 3 K 20 v.

Opatov praporščak. Zgodovinski roman. Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 80 v., vez. 2 K 70 v., s pošto 20 v. več.

Narodna knjigarna ima v zalogi tudi vse druge slovenske knjige ter pošlje na zahtevo najnovejši cenik cele zaloge.

Pravljice za mladino s slikami. (Prevodi čeških in hrvaških pravljic.) Cena vez. 5 K, s pošto 30 vin. več.

Prava in neprava ljubezen. Povest. Spisal Blaž Pohlin. Cena broš. 1 K 60 v., vez. 2 K 50 vin., s pošto 20 v. več.

Premaganci. Novela. Spisal Franc Remec. Cena broš. 60 v., vez. 1 K 60 v., s pošto 10 v. več.

Rdeči smeh. Ruski spisal Leonid Andreev, preložil Vladimir Levstik. Cena broš. 1 K 40 vin., vez. 2 K 40 vin., s pošto 20 v. več.

Rienzi zadnji tribunov. Zgodovinski roman v dveh delih. Spisal Edward Lytton-Bulwer. Cena broš. 4 K, vez. 5 K 20 v., s pošto 30 vin. več.

Sapho Slike iz pariškega življenja. Francoski spisal Alphonse Daudet, prevlel Oton Župančič. Cena broš. 2 K, vez. 3 K, s pošto 20 vin. več.

Skrivnost hiše št. 47. Roman. Angleški spisal I. Storer-Clouston. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 vin. več.

Skušnjave Tomaža Krmečljavčeka. Spisal Šepetavec, 2 zvezka. Cena broš. 2 K 40 v., vez. 3 K 20 v., s pošto 30 v. več.

Strahovalci dveh kron. Zgodovinski roman v dveh delih. Spisal Fr. Lipič. Cena broš. 2 K, vez. 4 K, s pošto 30 v. več.

Stara devica. Povest. Spisal J. Oblak. Cena broš. 60 v., vez. 1 K 60 v., s pošto 10 v. več.

Slovensko-nemška meja na Koroškem. Spisal Ante Beg. Cena broš. 1 K 40 v., vez. 2 K 40 v., s pošto 20 v. več.

Stiri ruske slike. Hudournik in Rendezvous. Cena broš. 60 v., vez. 1 K 60 v., s pošto 10 v. več.

Uho in sluh. Poljudno znanstvena razprava. Spisal dr. Jos. Rakež. Cena 20 v., s pošto 30 v.

Undina. Povest. Francoski spisal Théophile Gautier. Cena 90 v., s pošto 1 K.

Ustoličenje koroških vodov. Spisal Ante Beg. Cena 30 vin., s pošto 40 v.

Vaška kronika. Povesti iz dolenskih preteklosti. Spisal Ivan Lah. Cena broš. 1 K 70 v., vez. 2 K 70 v., s pošto 20 v. več.

V naravi. Izbrani spisi Frana Erjavca, uredil dr. G. Sajovic. Cena 1 K 20 v., vez. 1 K 70 v., s pošto 10 v. več.

V študentovskih ulicah. Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več.

Zadnji rodovine Benalja. Roman iz kranjske preteklosti. Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 50 vin., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več.

Zbrani spisi Josipa Jurčiča. 11 zvezkov. Cena vsakemu zvezku broš. 1 K 20 v., vez. 2 K s pošto 20 v. več. (Zvezki III., VIII. in XI. so razprodani.)

Priporoča se
ANTON ŠARC
 trgovina s perilom, pralnica in likalnica
 Ljubljana, Selenburgova ulica 5.
 874

V poslovalnici c. kr. avstrijske razredne loterije
 v Ljubljani, Kongresni trg št. 8
 trgovina s papirjem, knjigami, umetninami in muzikalijami
Karel Till
 se sprejemajo predznambe na srečke,
 od 1. avgusta naprej se pa tudi
 prodajajo srečke za prvo vlečenje.

Avstr. amerikan. :: zaloga čevljev ::
Prešernova ul. 52.

12⁵⁰

16⁵⁰

Naši čevlji po kakovosti, :: priležnosti in eleganci :: prekose vsako konkurenco.

Zaloga slovitih „PALMA“ gumijevih podpetnikov.

12 vinarjev za dve delavni uri

Schichl

je gotovo malo. Zakaj torej odlašate še dalje in si ne kupite za poskušnjo 12 vinarski zavoj pralnega izvlečka „Ženska hvala“? Če namočite z njim perilo čez noč, si prihranite nekaj ur dela, kajti: Če je „Ženska hvala“ nesnago temeljito razkrojila, odide otoplo vodo in Schichtovim milom sama od sebe iz perila.

Schichl